

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину помісну Українську
православну церкву!

Часопис Волинської єпархії
Православної церкви України

№ 3–4 (208–209), березень – квітень 2022 р.

Боже, Україну збережи!

Молитва за Україну

Слова Олександра Кониського,
редакція Олександра Кошиця,
зі змінами Архієрейського собору УПЦ КП
від 21 жовтня 2010 р.

Боже великий, єдиний,
Нам Україну храни,
Волі і світу промінням
Ти її осіни.

Світлом Христової правди
Нас, дітей, просвіти,
В чистій любові до краю
Ти нас, Боже, зрости.

Молимося, Боже єдиний,
Нам Україну храни,
Всі свої ласки-щедроти
Ти на люд наш зверни.

Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світу,
Щастя дай, Боже, народу
І многая, многая літа.

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

10 березня – Тарасія, Патріарха Константинопольського

Святитель Тарасій походив із знатного роду, народився та виховувався у Царгороді, де отримав гарну освіту. Його помітили при дворі імператора Костянтина VI Порфирородного та його матері святої Ірини, де він досяг звання сенатора.

У ті часи Церкву хвилювали іконоборчі смути. Патріарх Павло, який не співчував іконоборству, за слабкістю характеру не міг рішуче боротися з ересю і віддалився у монастир.

Коли до нього прийшла цариця Ірина зі своїм сином-імператором, святитель Павло оголосив їм, що гідним наступником його може бути тільки Тарасій (у той час іще мирянин).

Тарасій довго відмовлявся, не вважаючи себе гідним такого високого сану, але потім підкорився загальним бажанням з умовою, що скличуть Вселенський Собор для засудження іконоборчої ересі.

Пройшовши за короткий час усі ієрархічні щаблі, Тарасій був зведений на патріарший престол 784 року. В 787-му під його головуванням у м. Нікеї відбувся VII Вселенський Собор, на якому були присутні 367 єпископів. Собор тривав 30 днів; за цей час учасники розглядали в Писанні та навчанні святих отців і вчителів Церкви ті місця, що стосувалися шанування ікон, тож на підставі Письма і Передання спростували ересь.

Святитель Тарасій мудро керував Церквою 22 роки. Вів аскетичне життя. Все

своє майно витратив на богоугодні справи, годуючи та доглядаючи старців, жебраків, сиріт і вдів, а на Пасху влаштовував для них трапезу, на якій сам прислужувався.

Патріарх безстрашно викрив царя Костянтина Порфирородного, коли той обмовив свою дружину Марію, щоб заточити її в монастир та одружитися зі своєю родичкою. Рішуче відмовився розірвати шлюб імператора, за що піддався опалі. Незабаром, однак, Костянтин був позбавлений влади своєю матір'ю царицею Іриною.

Святитель помер у 806 році. Його було поховано у влаштованому ним монастирі на Босфорі. Біля гробу святого відбувалось багато чудес.

Віталій КЛИМЧУК

Наша газета – у Вашу скриньку чи на монітор

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – корисний засіб у духовному житті православного християнина. Щоб ця релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її в будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Індекс у каталозі обласної періодики – 91241.

Ця ж газета в електронному вигляді, архів її основних публікацій, радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavivolyyni.org.ua

ХРОНІКА

Єпархія відзначила День Соборності

3 нагоди чергової річниці проголошення Акта злуки Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки в єдину УНР пройшли урочисті заходи, у яких взяли участь священнослужителі.

З цієї нагоди в деканатах єпархії відслужено молебні та покладено квіти до пам'ятних знаків борцям за незалежність.

У Ковелі декан міського Благочинського округу протоіерей Василь Мичко 22 січня відправив молитву біля стели на честь загиблих учасників АТО і Героїв Небесної сотні та пам'ятника борцям за волю України. Потому в народному домі «Просвіта» відбулись урочистості.

22 січня 1919 р. на Софійській площі в Києві було проголошено об'єднання УНР і ЗУНР у соборну Україну.

Проповідь архієрея: християнином повинна керувати любов

Митрополит Луцький і Волинський Михайл говорив про силу любові. Казання архієпископа виголосив на завершення Божественної літургії у кафедральному соборі Святої Трійці 23 січня, в неділю 31-шу після П'ятдесятниці.

Високопреосвященний зауважив: у сучасному світі ми часто забуваємо, що таке любов. А саме вона повинна мотивувати нас до різних вчинків. Часто чуємо вираз «зробити на зло». І це не проходить безслідно. Негативні емоції породжують у нас хвороби. «Адже від хвороб душі занедужує тіло», – нагадує архієрей.

Тож керуючий єпархією закликає бути рабами Божими, жити згідно з Євангелієм, розмовляти з Богом лицем до лица – і тоді наше життя налагодиться й любові у серці стане більше.

Душпастир розповів про хрещенські традиції

У черговому випуску «Духовної абетки» на «12 каналі» протоіерей Андрій Ротченков дав відповідь на найпоширеніші запитання щодо Водохреща.

Цього разу цікавилися, чому нині освячують воду і як правильно її споживати? Звідки пішла традиція пірнати в ополонку та чи можна таким чином позбутися гріхів? Чому йорданська вода не псується? Де її зберігати? Чи можна перехресувати дітей?

Душпастир пояснив, що освячену воду слід зберігати біля ікон. У християнина має бути місце, де висять образи, а біля них має бути полицка, на яку варто покласти гілочки верби, просфору, освячене зілля, молитовники, освячену воду. «Головне – цією водою користуватися: пити, помазуватися нею, окроплювати. І важливо – з вірою. Віра, благочестя через святиню допомагають людині», – додав священник.

Пірнання у воду на Водохреще – світська традиція. «Саме купання, я вважаю, до Бога не наближає. Це звичай, розвага, спосіб святкування. А також це вид спорту», – наголосив душпастир. Адже гріхів можна позбутися лише через покаяння, а не пірнання у воду, яке стало популярним наприкінці минулого століття. «Я собі не уявляю, щоб у древні часи, коли вирубували на річці хрест, голі люди туди скакали. Це не вкладається у рамки християнського благочестя... Люди навіть не прали, тому що у цей день освячується вода», – зауважив священник.

Поцікавилися в передачі, з чим пов'язано хрещення дітей зразу після народження. Священнослужитель пояснив, що коли у християн народжується немовля, його намагаються відразу долучити до церкви. «Ми охрещуємо дитину тому, що християни в неділю йдуть у храм і беруть із собою дитину, яку причащають. Коли дитина неохрещена, її ще не можна причащати, адже вона не долучена до церкви. І ми її долучаємо. Такий смисл хрещення», – тлумачить о. Андрій. І проводить паралель зі світським життям, коли ще із садка дитину навчають англійської мови, а не чекають, поки підросте і саме вибере, яку мову вивчати. Вже у свідомому віці людина може або ж підтвердити своє хрещення, або ж відмовитися від нього. У людини завжди є вибір. «Але християни виховують християнина. Це головне завдання їхньої сім'ї», – наголосив гість програми.

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

5 квітня – мучениці Лідії, святої з Іллірії

Слово «Лідія» з давньогрецької перекладається як «та, що родом з Лідії», «лідійка». Так називалась область у Малій Азії (сьогодні на території Туреччини).

Свята Лідія була дружиною Филита, який також удостоївся мученицького вінця. Жили вони у другому столітті, за імператора Адріана. Филит був важливим радником при дворі. Лідія виховувала двох синів, Македона і Феопрепія.

Подружжя сповідувало віру в Христа, не приховували цього і здобули повагу співгромадян. Але Адріан був язичником. Він наказав видати едикт, згідно з яким усіх християн судили зі смертельним вироком на основі навіть дріб'язкового доносу.

Жорстокий імператор, дізнавшись про віру свого чиновника, прийшов у лють. Він наказав схопити Филита, Лідію і їх синів та кинути в темницю. Наступного дня Адріан став сам допитувати їх і переконувати «одуматися». Лідія підбадьорювала чоловіків, щоб вони змогли гідно винести всі випробування.

Ночами до в'язниці приходив ангел Господній, зміцнював християн і допомагав їм. Мученики не спали, передбачаючи близький кінець своїх днів, невпинно молилися та славили Бога.

Адріан не зміг переконати подружжя та їх дітей відмовитися від православної віри, вони були готові постраждати за Христа.

Тоді відправив їх до Іллірії (край на місці сьогоднішньої Боснії і Герцеговини).

Там їх зустрів воєначальник Амфілохій, ще жорстокіший, ніж імператор. Мучитель наказав своїм підлеглим катувати християнську сім'ю. Але Господь показав усім присутнім велику силу. Багато хто з солдатів увірували, а разом з ними тюремний наглядач. Їх теж кинули в темницю, призначивши нового доглядача.

Вночі мучеників відвідав ангел, попередив, що незабаром чекають нові муки, зміцнив їх. Амфілохій приготував для християн котел з киплячою олією, але кипіння тут же припинилося й угодники голосно славили Бога. Воєначальник від такого дива увірував теж. Про цю подію повідомили імператору. Адріан примчав до Іллірії, зажадав повторити спробу кари. Тепер до Лідії та інших мучеників приєднався і колишній воєначальник. Смирено зносив він стусани та побої від солдатів, які недавно підпорядковувалися йому. У киплячу олію Амфілохій увійшов із молитвою на устах. Мучеників раз за разом кидали в казан, але силою Божою на їхніх тілах не було ніяких пошкоджень.

Імператор у безсиллі повернувся до Рима. Свята мучениця Лідія, її чоловік і сини молилися з новими братами у Христі та з усмішкою віддали Богові свої душі.

Віталій КЛИМЧУК

«...як тале віск від лица вогню, так нехай згинуть грішники від лица Божого».

Виготовленням свічок о. Микола почав займатися з 1995 р. За «советів» їх постачало підприємство «Софрино», що в Підмосков'ї, кожна обов'язково позначалася відтиском Московського патріархату. Тож у нашій єпархії Київського патріархату із благословіння владики Михайла вирішили відкрити в підземеллях комплексу кафедрального собору Святої Трійці свій свічковий завод. А минулоріч його виробництво перемістили до Замкового Свято-Архангельського чоловічого монастиря.

Парафін нині отримують із Китаю й Туреччини, а п'ятнадцять років тому його можна було придбати в Україні: у Дрогобичі й Луцьку. Вартість готової продукції залежить від сировини, її складників і витратних матеріалів (нитки, фарба тощо).

Стосовно заміни свічок на електричні, як це практикується подекуди на Заході, о. Микола зазначив, що цього робити не варто. Свічка має бути живою, символізуючи людські душі.

У часи особливих випробувань для нашої держави панотець порадив частіше молитися, щоденно запалюючи свічу і вдома як продовження спільної церковної молитви. Адже вона є символом горіння нашої віри перед Богом.

Стосовно того, як правильно поставити свічку в церкві, душпастир зазначив: осінаємо себе хресним знаменням і кажемо: «Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа». Тоді запалюємо її – не від лампадки (якщо це не перша свічка, звісно), а від тієї, що поруч. Проте не обов'язково її ставити, можна тримати.

«Людина може зайти в церкву, нічого не купуючи, не жертвуючи. І плати обов'язкової немає. Є рекомендовані ціни на свічки, на обряди. Але якщо людина каже священнику, що не має грошей – не може бути такого, щоб священник відмовив. Те саме стосується і свічки. Можете купувати, можете не купувати», – пояснив панотець.

«У день Стрітіння ми освячуємо свічки спільною молитвою. Церква, люди, священник моляться над свічкою. Після освячення ми цю свічку несемо додому і, запалюючи її в особливі моменти, ніби продовжуємо ту спільну молитву, коли Господь явився і коли Богоприємець Симеон назвав Його Світлом для просвітлення», – зазначив о. Микола Лазука.

Ушанували пам'ять героїв Крут

Із нагоди чергової річниці бою біля станції Крути в деканатах єпархії відбулися богослужіння та заходи.

Зокрема, в обласному центрі митрополит Луцький і Волинський Михайл 28 січня очолив заупокійну літію по загиблих перед пам'ятним хрестом на вул. Героїв Крут (район Дубнівської). Із ним молилося духовенство луцького міського деканату.

У слові архієпископа, згадуючи події ХХ ст., зазначив: аби не повторити минулих трагедій, ми повинні бути дружні. Адже коли ми разом, то зможемо подолати будь-які труднощі.

Бій, який відбувся 29 січня 1918 р. біля залізничної станції Крути під Києвом між чотирма тисячами червоногвардійців та чотирмастами студентами, гімназистами й козаками, дозволив затримати ворога на чотири дні. Це дало змогу укласти мир між урядом Української Народної Республіки і державами Четверного союзу. Юні патріоти гідно трималися в нерівному бою, захищаючи українську державність.

Освячено меморіальну дошку Миколі Приймаку

Пам'ятний знак установили на фасаді Обласного науково-методичного центру культури Волині.

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла чин освячення звершив голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоіерей Віталій Собко 28 січня. У душпастирському слові священник наголосив, що коли добрі справи, котрі робила людина за життя, переживають її, продовжуються багатьма іншими, це значить, що вона йшла правильним шляхом.

Микола Васильович був добрим організатором, уболівав за розвиток культури у скрутні дев'яності, був ініціатором і натхненником численних фестивалів, котрі проводяться й тепер. Довший час очолював цей заклад, а також Управління культури облдержадміністрації, був заслуженим працівником культури України.

Недавно М. Приймкові виповнилося б сімдесят років. Пом'янути його зібралися колеги, представники громадськості, рідні.

Посилена молитва за мир

28 січня в Управлінні єпархії відбулися збори чернецтва, на яких митрополит Луцький і Волинський Михайл благословив запровадити щоденне молитовне правило за мир в Україні та захист від нашествия іноплеменників.

Так, щодня ченці звершують окремі молитви за мир о 12.00, 15.00 та 21.00. Ці відправи монастирі транслюють на сторінках у фейсбуці. Тож усі бажаючі мають змогу долучитися до спільної молитви як онлайн, так і в обителях.

Молитви звершують: понеділок – луцький Свято-Архангельський монастир; вівторок – Свято-Покровський монастир у Тростанці; середа – луцький монастир Святителя Василя Великого; четвер – Петро-Павлівський скит у Липлянах; п'ятниця – Свято-Миколаївський монастир у Жидичині; субота – монастир Успіння Пресвятої Богородиці в Соколі; неділя – луцька Хрестовоздвиженська обитель.

Святе Письмо навчає: «Просіть, і дасться вам» (Мф. 7:7). Саме тому високопреосвященний закликає не піддаватися паніці, а долучатися до спільної посиленої молитви. Разом із Богом нам нічого не має бути страшно.

Митрополит Михайл також доручив настоятелям храмів організувати десятихвилинні дзвоніння щонеділі о 9.00. За словами владики, це слід робити як заклик до посиленої молитви за Україну, як вираз прагнення миру, як знак готовності до захисту Батьківщини, а також як підбадьорення до духовної стійкості, долання страху й панічних настроїв, адже з нами Бог.

У Люблинці освячено нову амбулаторію

Протоіерей Матвій Олійник 1 лютого освятив приміщення новозбудованої амбулаторії загальної практики сімейної медицини.

Разом із настоятелем парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона цього селища Ковельського деканату в молитві взяли участь представники влади, будівельної організації, працівники амбулаторії. Цей медичний заклад обслуговуватиме мешканців дев'яти населених пунктів.

Ігумен Никодим про війну, зброю, церкву

Намісник Братського чоловічого Хрестовоздвиженського монастиря в черговій передачі «Духовна абетка» на «12 каналі»

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2

(12kanal.com) відповідав на актуальні запитання, що хвилюють мирян.

В усіх храмах і монастирях єпархії з благословіння владики Михаїла лунає посиленна (усердна) молитва за мир. «Звичайна молитва – це коли кожен молиться, як вважає за потрібне, коли вважає за потрібне, якою мірою вважає за потрібне. Усердна молитва передбачає узагальнені можливості і правила, коли ми збираємося соборно, коли ми витрачаємо на це більше часу, відкладаємо всі свої життєві потреби, щоб духовно провести час і випросити у Бога, аби Він втрутився і відвернув зло», – зазначив священник.

Будь-яка війна – це зло, і церква не забороняє захищати свою землю, бо Христос сказав: «Немає більшої любові за ту, коли хто душу свою покладе за ближнього свого» (Ін. 15:13). Війна, яка в нас почалася вісім років тому, – з Божого попущення. Адже Господь хоче, щоб ми змінилися і на вернулися до Нього. А для цього нам треба молитись і просити, аби Всевишній усе упорядкував.

Прагнучи припинення війни між Росією та Україною, потрібно молитися за те, щоб Господь утретився в цю ситуацію і владнав її, вважає о. Никодим. На його думку, навіть смерть президента Росії В. Путіна проблеми не вирішить. «Ми не знаємо, чи дійсно вся причина у Путіні».

Про те, як пояснити маленькій дитині, чому її тато чи хтось інший із рідних іде на війну, пастор зазначив: «Треба говорити, що, мовляв, настане такий час, ти станеш дорослим і твоїм обов'язком буде захищати маму, сестру, дружину, своїх дітей, свою Батьківщину», – каже священник. А вороги погані тому, що вони не слухають Бога.

Про те, чому Росія впроваджує «руський мір», отець пояснив: це імперія, що хоче відновити Союз. Але за Союзом була одна ідея, одна партія, одна мета. Партій зараз багато, тому стараються впливати через православну церкву. В Росії православ'я перетворилось на політичний інструмент.

УПЦ (МП) досі вважала, що в нас на Сході йде братовбивча війна, і багато на це ведуться. Але це агресія з боку сусідньої Росії. Адже будь-яка війна є братовбивчою, каже о. Никодим. Ми маємо сусіда-агресора, який не хоче, щоб у нас був мир. На завершення намісник зазначив, що надія на покаєння є у кожного.

Ігумен Святополк закликав вірних єднатись у молитві

Намісник Замкового Свято-Архангельського монастиря ігумен Святополк (Канюка), виходячи з останніх подій навколо нашої держави та в світі, закликав не впадати в паніку, а намагатися бути разом.

Про це він написав 2 лютого на сторінці обителі у фейсбуці ([facebook.com/zamkoviymonastir/](https://www.facebook.com/zamkoviymonastir/)).

Останні новини про пандемію і війну – це страшно, але вони є наслідком наших гріхів, наголошує душпастир. «Нам треба об'єднатися в одну велику християнську сім'ю, посилити молитви за нашу українську державу та воїнів, частіше відвідувати храми, ходити до сповіді та до причастя».

Господь кличе нас повернутися від гріховного життя та з'єднатися з Ним. «Прийдіть до Мене, всі втомлені і обтяжені, і Я заспокою вас», – так говорить до нас через Біблію (Мф. 11:28).

Ми занедбали своє духовне життя, через пандемію перестали відвідувати храми, послаючись на «червону» чи «помаранчеву» зони. Церква пішла назустріч вірянам, розпочала прямі трансляції богослужінь. Однак дехто з нас почав цим зловживати і знайшов «виправдання» своєї відсутності у храмі. Потрібно йти до церкви і молитися, не відкладаючи на потім, коли страшна хвороба чи ворог стане на порозі домівки. «Закликаємо вас не боятися, не жатися, не впадати у паніку, а йти до Бога, частіше молитися, читати духовну літературу, ділитися зі своїми ближніми не тривожними новинами, а любов'ю та підтримкою, і все буде у нас добре», – зазначив намісник.

У Луцьку попросилися зі скульптором Миколою Голованем

Після важкої хвороби на 80-му році відійшов до Господа цей відомий митець, автор знаменитого будинку, що став туристичним об'єктом обласного центру.

Чин похорону в кафедральному соборі Святої Трійці 2 лютого очолив декан про-

ЦЕРКВА І МОЛОДЬ

ДИРЕКТОР НЕДІЛЬНОЇ ШКОЛИ – ПРО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

Про любов до дитини й заборони поділився з інформаційним агентством «Конкурент» (konkurent.ua) діякон Петро Лисенко, директор і викладач Центру християнського виховання дітей і молоді, що при Луцькому кафедральному соборі Святої Трійці.

Нагадаємо, це видання оприлюднює матеріали на актуальні, складні, гострі теми, обговоривши їх із представниками конфесій, що діють в обласному центрі. Сьому публікацію із серії «Що думає Бог» присвячено вихованню дітей. (Попередні матеріали див. у щогорічних випусках нашої газети: № 1, с. 6-7, № 2, с. 6.)

У вступному слові зазначено, що тати й мами досить пізно починають розуміти, яких помилок допускаються при вихованні своїх чад. Тож діти ростуть неконтрольовані, а самі вони втрачають авторитет. Іноді батьківська любов може проявлятися в протилежностях. Так, намагаючись відгородити дитину від зла, обмежують її майже в усьому, і при цьому за непослух тілесно карають. Або ж дозволяють усе, розвиваючи егоїзм і самозакханість. Але гірше, коли стараються зацікавити якоюсь «забавкою» (телефоном, планшетом), аби не заважала їм займатися своїми справами, цим виховуючи сиротою при живих батьках.

Отець Петро Лисенко зазначив, що виховання – складний процес, який триває постійно. Потрібно розповідати малим, чому так робити не можна і як робити правильно. Слово «чому?» має для дитини величезне значення. А в нас часто відповідають: «Бо я так сказав» чи «сказала».

тоіерей Микола Нецькар. Супроводжував заупокійне богослужіння архієрейський хор «Оранта».

У скорботному слові о. Микола зазначив: чи думаємо, скільки нам відведено, і чи встигнемо зробити, що запланували? Скільки живемо, стільки й навчаємося, радіємо і скорбимо. Зараз ми в цьому храмі, бо помер чоловік, батько, дідусь, сусід, а для нас усіх – відома людина. Багато хто побував біля його дому, спілкувався з митцем. Так він показував свій внутрішній світ, тишив не лише себе, а й багатьох навколо. Його знали Україна і світ. Своїми витворами виражав те, чим жив, мав багато планів. Був з усіма щирим і дім його був відчинений для всіх.

Микола Микитович Головань народився 9 січня 1943 року в Луцьку. Закінчив Львівське училище декоративно-прикладного мистецтва ім. І. Труша. У 1971 р. представив першу персональну виставку в кінотеатрі «Промінь» – «Скульптура, живопис, графіка». Вісім літ працював у Художньому фонді України та 22 – в Художньому комбінаті. Брав участь у скульптурних пленерах у рідному місті «Пам'ять крізь віки» (2001) та садово-паркової культури у Франції (2002). Він створив скульптури на вулиці Лесі Українки, у Центральному парку, інших кутках Луцька.

За вагомий внесок у розвиток естетичного і високохудожнього середовища в обласному центрі, а також популяризацію образотворчого мистецтва Миколі Голованеві у 2016 році присвоєно звання «Почесний громадянин міста Луцька».

Поховали спочилого на кладовищі с. Липини Луцької ОТГ поруч із могилою сина.

Військові священники навчають медичної допомоги

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла в обласній клінічній лікарні провели навчання для капеланів єпархії.

Як розповів голова відділу з питань здоров'я та пастирської опіки медичних закладів Управління єпархії протоієрей Назар Бабій, 2 лютого лікарі на манекенах провели ін-

Дітей потрібно іноді ставити в кут. «З давніх-давен у кожній слов'янській хаті у кутку стояла ікона і лампадка. Тому за провини дітей ставили у кут». Іноді дозволяється фізично покарати за тяжку провину, але ні в якому разі не застосовувати насильство.

Буває, що дорослі заради чогось дуже важливого щось забороняють своїм дітям. Наприклад, курити чи піти на річку з друзями, коли не вміють плавати. Родителі, які переживають за свою дитину, не будуть їй дозволяти якісь забаванки. Адже «помилка може стати фатальною. Дозволяти потрібно з розумом».

«Виховуючи дитину, не варто намагатися, щоб вона була схожа на когось. Як в лісі немає однакових дерев, так само немає й однакових людей. Моліться за ваших дітей і спілкуйтеся з ними». Тож разом із дітьми потрібно ходити до церкви, приступати до таїнств, читати Святе Письмо, радить о. Петро.

До речі, у Центрі християнського виховання дітей та молоді заняття проходять за віковими категоріями 6–15 років, працюють гуртки. Уроки проводяться щонеділі у Волинській православній богословській академії (Луцьк, Градний узвіз, 5) по завершенні дитячої літургії, що розпочинається о 10.30 у нижньому храмі собору.

Зараз у цій духовній школі навчається більше 80 дітей, до викладання залучено шістьох фахівців із вищою педагогічною освітою. Записати дитину можна через діякона Петра Лисенка за телефоном: (096) 635 3974.

Оксана КАРНКОВСЬКА

структаж з надання домедичної допомоги та порятунку життя. Зокрема, анестезіолог Віктор Олексюк навчав, як привести людину до свідомості та зробити їй штучне дихання. Завідувач відділення екстреної медичної допомоги Микола Пемпко розповідав про травми кінцівок і спини, які трапляються під час військових дій.

Таке навчання планується і для інших священнослужителів єпархії, щоб вони знали, як надавати медичну допомогу на парафіях, у дорозі, в інших місцях.

А протоієрей Олександр Добровольський проводить заняття з тактичної медицини для дорослих. Настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Мизове Ковельського деканату і військовий капелан має практичний досвід із цього предмету: пройшов навчання в Києві та Луцьку, отримав сертифікат.

Зокрема, заняття відбулися 29 січня в Мизівській сільраді для всіх бажаючих. Ішлося про червону і жовту зони та надання допомоги в них, про те, як зупинити критичну кровотечу, перевірити ознаки життєдіяльності, про евакуацію. Одноденне навчання надає достатньо знань, аби не панікувати в разі небезпеки.

У Києві – урочисте прославлення Єлизавети Гулевич

Торжество відбулося в соборі Святої Софії Київської 3 лютого в день третьої річниці інtronізації Предстоятеля Православної церкви України.

За повідомленням сайту romisna.info, святковому прославленню з представленням ікони праведної Єлизавети (Галшки Гулевичівни) передувало рішення Священного Синоду, яким затверджено й надано благословення для використання тропарів, кондаків та молитви угодниці Божій (див. нашу газету – 2022, № 2, с. 4).

Нагадаємо, канонізацію Священний синод затвердив 22 листопада 2021 р. Зокрема, «надане благословення на місцеве шанування у єпархіях на території історичної Волині та у м. Києві відомої православної діячки XVI–XVII століть, сповідниці православної

віри, меценатки, фундаторки Київського Братського Богоявленського монастиря та Київської братської школи Єлизавети Василівни Гулевич, відомої також як Галшка Гулевичівна (†1642)». День пам'яті небожительки відзначатиметься щорічно 18 вересня.

Пропозицію прославлення на підставі численних досліджень подала Волинська єпархія (канцлер протоієрей Микола Цап є членом синодальної комісії з питань канонізації святих).

Владика Михаїл привітав Предстоятеля з річницею інtronізації

Митрополит Луцький і Волинський взяв участь у богослужіннях із нагоди третьої річниці сходження на престол та дня народження Митрополита Київського і всієї України Епіфанія.

3 лютого в Софійському соборі столиці відбулася Божественна літургія та подячний молебень за участю ієрархів Православної церкви України, а також екзарха Вселенського Патріарха в Україні єпископа Команського Михаїла, архієпископа Памфільського Даниїла (Українська православна церква США) та Місцєблостителя митрополичого престолу, єпископа Едмонтоні і Західної єпархії Української православної церкви Канади Іларіона.

Архієрей поділився спогадами про Миколу Романюка

Думкою митрополита Луцького і Волинського Михаїла про багаторічного очільника обласного центру поцікавилось інтернет-видання «Конкурент TV».

До п'ятиріччя преставлення М. Романюка журналісти зібрали спогади про нього – друзів, близьких та колег, опублікувавши у книзі пам'яті.

Микола Ярославович зумів змінити себе із компартійця на християнина, стверджує владика. Дуже любив Волинь, своє місто, був поборником. Луцьк тісно пов'язаний із життям і трудами Романюка. Завдяки його старанням на території Троїцького собору посаджено дерева, а в м. Волноваха на Донбасі побудовано православний храм.

Повністю подивитись відео можна тут: https://youtu.be/3YsiV2u6v_g

Наш владика – у топ-5 найвпливовіших волинян

Інтернет-видання «Волинь24» публікує список сотні впливових краян. У першій п'ятірці – митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Це вже не вперше нашому архієреєві висловлюють таку довіру.

«Український релігійний діяч, що є Луцьким і Волинським митрополитом. Отримав багато нагород: орден Святого Архистратига Михаїла I ступеня, іменний годинник та почесні грамоти від Верховної Ради України, орден „За заслуги“ II ступеня. Заслужив велику повагу в прихожан і є прикладом для багатьох жителів», – ідеться на сторінці видання.

Серед тих, кому волиняни виразили особливу довіру, як вважає сайт volyn24.com, є і головний військовий капелан єпархії, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці села Княгининок Луцького районного деканату протоієрей Михайло Бучак. «Попри свій успіх в релігійній сфері, отець Михайло вважає, що бути священником – це не те місце, де добиваються світського успіху, адже це насамперед Боже поклонання», – зазначено у публікації.

Проповідь архієрея: господар твого життя – Господь

Про реалії сучасності говорив митрополит Луцький і Волинський Михаїл під час проповіді 3 лютого на завершення Божественної літургії у кафедральному соборі Святої Трійці в неділю 33-ю після П'ятдесятниці.

Архіпастир наголосив, що сьогодні, знаючи закони Божі, ми часто ігноруємо їх. Ми вважаємо себе господарями свого життя і думаємо, що знаємо краще, як нам вчинити, часто забуваючи, що це не так. Адже «Господь – господар твого життя! І Його закони досконалі», – стверджує владика.

Ми у цьому земному світі лише тимчасово, і користуємося тими благами, які дає нам Бог. Тож і не варто забувати, що все це належить Йому, і жити за Його правилами. «Ваші у цьому світі лише гріхи, все інше – оренда», – зазначає митрополит Михаїл і

Продовження на с. 4

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 3

закликає повернутися до істинних правил життя, як нам заповідав Господь.

Священник про кохання, інтим, вінчання

Староста луцького кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Володимир Подолець у черговій передачі «Духовна абетка» на «12 каналі» (12kanal.com) розповідав про любов, зраду, розлучення, стосунки чоловіка й жінки.

Православною церквою згадується мученик Валентин, мощі якого перебувають у Римі. Проте цей святий не має ніякого відношення до 14 лютого та «дня закоханих». Якщо ж говорити про такий день, то він має бути щодня стосовно своїх коханої, коханого, а не виділяти окрему дату. Чоловік повинен розуміти, що він – глава сім'ї, а дружина – берегиня та матір. «Голова сім'ї – це той, хто відповідає за правильний порядок у родині, віддає себе сім'ї». Апостол Павло уподібнює тайну Ісуса Христа й Церкви із союзом мужа і жони.

Те, що нам нав'язують із Заходу, – надмірну свободу, – може призвести до залежності та збочень.

Закоханість – одна із властивостей нашої душі, пояснює панотець. Людина в іншій людині бачить певні вподобання: зовнішність, голос, манери тощо. Тоді закохані дивляться крізь «рожеві окуляри». Закоханість має бути контрольованою, бо після неї починається любов і буденне життя. Добре тримати себе в рамках, щоб не перейти межу дозволеного. Юність не завжди обирає правильні орієнтири в житті, не завжди дивиться реально у майбутнє. Важливо вирости з юності, бо реалії бувають часом дуже жорстокі.

Душпастир закликає берегти чистоту своїх стосунків для подружжя: майбутнього чоловіка і майбутньої жінки. Інтим у шлюбі збагачує обох, підносить, а поза шлюбом – їх розпорошує, бо не передбачений Творцем у людях. Господь створив чоловіка й дружину і благословив їх для продовження роду. Дослюбний інтим Церква забороняє.

Отець Володимир розповів, як готуватися до таїнства вінчання. Під час нього священник закликає Боже благословіння на наречених, одягає на них вінці, дає чашу з вином як спогад про євхаристію. Вінці не завжди одягають на голови, а частіше їх притримують зверху. Коли молоді стоять у храмі на рушнику, це означає, що з-поміж інших вірян під час цього таїнства вони є головнішими: сьогодні їх вінчає Бог. Рушник підкреслює важливість того, хто на ньому знаходиться.

Розповідав священник про присутність родителів і свідків на вінчанні, бо таїнство відбувається у спільноті, в родинній церкві. А ще вів мову, як берегти шлюб і почуття. Панотець порівняв подружнє життя з річкою, в якій вода залежить від течії: холодніша чи тепліша. Тож для чоловіка й дружини цілком природно, що їхні почуття можуть змінюватись, але головне, що в них є любов.

Буває, що хтось із подружжя – атеїст. Душпастир радить у такому випадку своєю вірою запалювати вогонь, щоб і другий половинці стати вірянном.

Отець Володимир пояснив, що поняття «розвінчання» не існує, а є констатація факту, що те чи інше подружжя вже стало неправосильне. «Розлучаються люди самі, як і єднаються. Ми тільки благословляємо це подружжя, священник читає благословення церкви для тих, хто єднається. А якщо люди не витримали бути сім'єю, десь порушили умови існування подружжя і розлучилися, то нема якоїсь спеціальної процедури», – запевнив панотець. «Коли хтось хоче, наприклад, вдруге одружитися чи вийти заміж, а він зв'язаний обіцянкою у першому шлюбі, то тоді здійснюється ікономія: для того, щоб людина не залишалася у гріху, дається благословення на другий шлюб. Визнається, що попередній шлюб вже неправосильний, і ця людина може вдруге вінчатися».

Церква може розірвати шлюб, тільки якщо є вагомі причини. Остаточне рішення приймає архієрей.

Луцька рада Церков: підсумки й перспективи

Відбулося чергове зібрання ЛРЦ. Від нашої єпархії в ньому взяв участь прото-

—ЦЕРКВА І МОЛОДЬ—

СВЯЩЕННИК ПРО СУЧАСНЕ ЖИТТЯ ШКОЛЯРІВ

Своїми міркуваннями про булінг, тобто цькування, підліткову жорстокість і насильство поділився з інформаційним агентством «Конкурент» (сайт *konkurent.ua*) протоієрей Василь Клочак.

Чергову, восьму публікацію із серії «Що думає Бог» присвячено темі виховання школярів і молоді та запобіганню агресії.

У вступному слові йдеться про випадки жорстокості серед підростаючого покоління, які дедалі частіше закінчуються трагічно. Тільки після непоправного психологічного, соціального служби, педагогічного і поліцейського починають розбиратися, чи можна було уникнути біди і що стало причиною трагічного випадку. Підлітки вчиняють насильство не просто так, до цього призводить ряд причин, яким можна було б запобігти, якби дорослі вчасно звернули увагу на «тривожні дзвіночки».

Як зазначив о. Василь, уповноважений єпархії у справах сім'ї, настоятель луцького храму Воздвиження хреста Господнього, причина не в дітях, а в оточенні, у якому вони перебувають. Він із власного досвіду переконаний: якщо дитині надавати увагу і приділяти більше часу її спілкуванню з татом і мамою, а не спілкуванню з інтернетом, то можна уникнути багатьох проблем. На жаль, сьогодні батьки більше уваги приділяють саме фізичному догляду за дітьми й дуже мало – спілкуванню. Потрібно розмовляти з дітьми, ділитися досвідом, пояснювати, як діяти, коли тебе у школі хтось гнобить. Потрібно дітей вчити, як правильно порозумітися, як уникати цькування.

«Дитина – це особистість. Тому батьки повинні враховувати особливості сучасного життя підлітків і не применшувати пробле-

ми, з якими сьогодні їхні діти зустрічаються. А головне – намагатися разом з ними розв'язувати ці проблеми. В першу чергу, батьки повинні забезпечити комфортне перебування дитини вдома. Діти тікають із дому тому, що там їх не чують, не розуміють, не сприймають. Вийде на вулицю – а там такі самі однолітки, як і він. Вони швидко знайдуть спільну мову і спільні інтереси».

«Якщо дитина скаржиться на булінг у школі, то батьки, в першу чергу, повинні скontaktувати з класним керівником, а вже він має підказати, як їм діяти далі. Батьки не повинні самостійно розбиратися в таких ситуаціях. Якби до мене як до священника звернулися батьки із такою проблемою, то я б порадив підтримати дитину, дати зрозуміти, що ви на її стороні. Сказати, що ви переймаєтесь тією проблемою, якою переймається дитина. Та все ж я б порадив звернутися до класного керівника. Адже це проблема, яку вирішують командою: священник, прочитавши молитву чи провівши якийсь обряд, педагог – у школі, батьки – вдома».

Служитель Церкви може поспілкуватися з батьками й дитиною, підтримати її. Він може пояснити дитині, що не всі такі погані, як люди, які її принижують і ображають. З іншого боку, панотець може бути й психологом: діти не завжди розкриваються перед родителями. Коли дитина довіряє душпастирю, то він може спільно з вихователями і психологами працювати над вирішенням проблеми, підтримати дитину й підказати, як діяти правильно й гідно, аби вийти із будь-якої ситуації без моральних травм.

Оксана КАРНКОВСЬКА

ючи вівтаря). Чин малого освячення храму відправили на престольне свято.

Що радив архієрей волинянам із нагоди Стрітіння

Митрополит Луцький і Волинський Михайл закликав запалювати стрітенські свічки на вечірній молитві.

Зокрема, владика під час всенічної 13 січня сказав, що благословляє звертатися до Господа о 21.00, коли багато вірних звершують моління в своїх домівках одночасно. На думку високопреосвященного, це прояв сили віри, що долає владу темряви, яку зараз так багато людей в Україні панічно бояться.

Традиція освячувати свічки на Стрітіння пояснюється тим, що це торжество нагадує описану в Біблії подію – про зустріч Пресвятої Богородиці, Яка принесла Богомладенця в єрусалимський храм, із праведним старцем Симеоном. Коли він узав Спасителя на руки, то промовив добре відому тепер молитву «Нині відпускаєш раба Твого, Владико», де Ісуса Христа називає Світлом на просвітлення язичників. Пізніше й Сам Месія казав: «Я – Світло для світу; хто піде вслід за Мною, той не ходитиме в темряві, а матиме світло життя» (Ів. 8:12).

Освятя свічок на Стрітіння відрізняється від звичайного чину їх освячення, що завершується в будь-який день року. Священнослужитель просить Бога освятити їх світлом благодаті, «щоб як це світло, вог-

нем видимим запалене, проганяє нічну темряву, так щоб серця наші вогнем невидимим, тобто світлістю Святого Духа просвітлені, уникли сліпоти всляких гріхів; щоб змогли ми очищеним оком душі бачити те, що Тобі благовгодно і для нашого спасіння благопотрібне, щоб сподобитися нам перемогти темні біди цього світу і досягнути Світла безперестанного».

З давнини вважали, що стрітенська свічка має особливу силу: може відганяти бісів, допомагає в життєвих клопотах, негараздах, хворобах, захищає від блискавки тощо. На жаль, тут недалеко до язичницького, забобонного, марновірного ставлення, коли свічку використовують, як магічний оберіг або амулет. Необхідно чітко розуміти й вірити, що не святиня має силу сама собою, а Господь, Який діє через неї.

Завдання стрітенської свічки – нагадувати про зустріч із Богом, Його любов і милосердя, силу і світло, а також допомагати зосереджуватися в молитві. Свічу не треба зберігати, як сувенір, а регулярно запалювати. Хай горить удома під час молитви, нехай світить на столі в неділі та свята, коли збирається сім'я.

Казання архіпастиря: сумніви – перший крок до гріха

15 лютого, в день Стрітіння Господнього, митрополит Луцький і Волинський Михайл закликав до впевненості у завтрашньому дні.

Про це говорив владика на завершення Божественної літургії у кафедральному соборі Святої Трійці. Архієрей зазначив, що є люди розумні, а є – мудрі. І розумні завжди знаходять вихід із ситуації, в той час коли мудрі не створюють собі неприємностей. Так владика настановив на думку, що ми часто самі створюємо сумніви і цим накликаємо на себе біду. А якби ми були впевнені, що за допомогою віри все зможемо вирішити, і не сумнівалися в собі, то неприємностей у житті було б менше.

Так, архіпастир нагадав слова апостола Павла, що все у цьому світі можливо, але ж не все корисно. Тому варто «твердо стояти на ногах своєї віри», – закликає владика.

Також митрополит закликав усіх до спільної молитви і запалення стрітенських свічок як символу нашої віри.

Духовенство благословило ковельських медиків

15 лютого в Ковелі освятили пункт екстреної медичної допомоги та облаштували храм у центральній районній лікарні.

З благословення митрополита Михайла в ній з'явилася церква Преподобного Агапіта, лікаря киево-печерського. Настоятелем призначено священника Василя Скулинця, який на Стрітіння вперше відправив тут молебень.

Пізніше того ж тижня декан Благовіщенського округу Ковельського благочиння протоієрей Василь Мичко разом із місцевими священниками освятили пункт екстреної медичної допомоги, який відкрили в центрі міста.

Також духовенство округу із о. Василем відвідали тренінг на тему «Перша домедична допомога». Для священнослужителів його провели викладачі Ковельського фахового медичного коледжу Андрій Борщ та Олександр Бондарук на базі навчального закладу.

У Луцьку відзначили День єдності України

З цієї нагоди військові священники 16 лютого побували на урочистостях в обласному центрі.

Як повідомив головний військовий капелан єпархії протоієрей Михайло Бучак, із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла душпастирі взяли участь у розгортанні 200-метрового жовто-синього стяга на Київському майдані та одночасним підняттям у різних областях країни найвищого Державного Прапора.

Напередодні на запрошення командування капелани освятили приміщення підрозділу тероборони, який базується в с. Липляни, та помолилися за воїнів-захисників.

Із приводу останніх подій щодо нашої держави отець Михайло зазначив: вій-

Продовження на с. 5

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2—4

ськові капелани зберігають спокій. Ми пройшли 2014 р., тож гасло «З нами Бог і Україна!» дуже допомагає, бо де Бог, там перемога. На першому місці має бути молитва за Україну, на другому – виконання душпастирського обов'язку в підтримці воїнів.

У жидичинській обителі відроджують архів

Чоловічий монастир Святителя Миколая Чудотворця, що в селі Жидичин Ківерецького деканату, представив перші матеріали відновлюваного архіву.

Як повідомляє Центр туристичної інформації та паломництва «Zhydychyn Center – Жидичин Центр», нині вже опрацьовано «Волинские епархиальные ведомости» (1899–1901 рр.) з детальним описом «древньої Жидичинської архімандрії на Волині» Анатолія Малевича. Для упорядкування архівних документів створюється віртуальне сховище історичних матеріалів. Усі вони ближчим часом будуть оцифровані, тобто представлені в електронному вигляді у вільному доступі.

Волонтери разом із дослідницею монастиря Іраїдою Майданець кільका років ретельно збирали відомості про обитель в архівах України, Польщі, Литви, Угорщини та Росії. Нині впорядковано й опрацьовано сотні сторінок.

У дописі зазначено, що колись у Жидичині був величезний архів, тож робота над його відновленням триває. Як розповів архімандрит Константин (Марченко), 15 лютого волонтери побували у Львові й привезли ще 370 сторінок старопольською мовою, які стосуються обителі. Цьогоріч планують працювати ще з архівами Австрії, Чехії, України.

Переглянути випуски «Волинских епархиальных ведомостей» можна тут: <https://bit.ly/3Js3Lbu>.

Епархія молитовно вшанувала Небесну сотню

Священнослужителі та миряни взяли участь у щорічному відзначенні Дня героїв Небесної сотні.

Заупокійну літію на Театральній площі обласного центру перед фотостендом «Герої Небесної сотні – Загинули за єдність України» 20 лютого очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл у співслужінні духовенства кафедрального собору Святої Трійці. Владика нагадав про ціну, яку українці заплатили за незалежність і свободу вибору вісім років тому. Закликав бути гідними цієї жертви і підтримувати тих, хто стоїть на варті нашої незалежності сьогодні.

Опісля на меморіальному комплексі «Вічна слава» заупокійна молитва відбулася перед пам'ятним знаком «Волинські герої Небесної сотні» та могилою одного з них – Василя Мойсея – під проводом настоятеля луцького храму Преподобного Іова Почаївського протоієрея Олександра Вронського. Разом молилися військові капелани. Душпастир зазначив, що пам'ять про хлопців жива і смерть їх не була марною. Вони віддали своє життя за нас. Тож і надалі захищатимемо Вітчизну й не даватимем ворогові ступати по нашії землі. До речі, вісім років тому о. Олександр був разом із Василем і першим дізнався про його загибель.

У скорботних заходах взяли участь представники інших конфесій, державної влади, родичі загиблих, інші небайдужі лучани.

18–20 лютого 2014 року в центрі Києва загинули близько ста осіб, кілька десятків зникли безвісти, більше тисячі дістали поранення, а сотні були заарештовані та піддані тортурам.

Духовенство епархії звітувало та вдосконалювалося

У Луцьку 7–18 лютого відбулися щорічні збори священнослужителів усіх деканатів, на яких обговорили життя парафій у 2021 р.

У Волинській православній богословській академії митрополит Луцький і Волинський Михайл прийняв звіти кліриків про пастирське служіння в громадах і їхні плани на 2022-й. Владика наголосив

— БЛАГОДІЙНІСТЬ —

ДОБРОЧИННА ІДАЛЬНЯ ВІДКРИТА ДО СПІВПРАЦІ З ПІДПРИЄМЦЯМИ

Діяльність харчевні для нужденних при луцькій Свято-Василівській обителі заохочує багатьох людей творити милосердя.

Зокрема, «пост доброти» опублікували 25 січня на фейсбук-сторінці підприємства «Термно Хліб». У ньому, зокрема, зазначено: «Мало хто знає, але у Луцьку існує благодійна їдальня, яка знаходиться на Парковій вулиці у підземеллі жіночого монастиря Святителя Василя Великого. Для нужденних готують сестри та волонтери, вже четвертий місяць рятуючи здоров'я та життя багатьох людей. Опикується їдальнею настоятелька обителі ігуменя Анастасія. Розповідати про це вона не хоче, адже переконана: милостиня має бути неопублічною. Тож ми вирішили взяти ініціативу на себе та закликати вас підтри-

мати добру справу хто чим може. Ми в Термно також не залишаємось осторонь та привозимо до їдальні обідній хліб. Будемо раді, якщо якомога більше людей долучаться і допоможуть тим, хто цього дуже потребує».

Приклад, гідний наслідування, правда?

Нагадаємо, у добродійній трапезній проводять одноразове харчування (обід) для тих, хто опинився у скрутному становищі. Страви готують по-домашньому. Для деяких це єдина можливість скуштувати гарячу їжу і згрітись у холодну пору.

Телефон матінки Анастасії (Заруденець): (068) 625-26-36, номер картки: 5168 7451 0391 1415.

Прот. Віталій СОБКО, Оксана КАРНКОВСЬКА

духовенству на пекучих питаннях сьогодення, зокрема, благословив значну увагу приділити розвиткові парафіяльних недільних шкіл, налагодити співпрацю зі світськими навчальними закладами, залучати більше духовенства до дитячих і молодіжних таборів, створювати зелені зони на прихрамових територіях.

Панотці прослухали лекцію викладача ВПБА протоієрея Віктора Пушка про сучасну теологію, її напрямки. Про надання долікарської допомоги розповів голова відділу з питань здоров'я та пастирської опіки медичних закладів Управління епархії протоієрей Назар Бабій. А про те, як діяти при надзвичайних ситуаціях, із духовенством ділилися представники тероборони.

Хор «Кредо» виступить на міжнародному конкурсі в Литві

Співці луцького храму Холмської ікони Богоматері пройшли відбір на XXII Міжнародний хоровий конкурс ім. Стасиса Шимкуса.

Як повідомлено 22 лютого на фейсбук-сторінці колективу, захід, організований Хоровим товариством «Вівтар» («Aukuras»), проходитиме в м. Клайпеда (Литва) 12–15 травня. Волиняни виступатимуть у категорії «Е» – «Церковні хори». Відбір здійснювали за результатами перегляду виступів хору через аудіо- та відеоматеріали. Вже відомо, що обов'язково має прозвучати твір литовського композитора Вацловаса Аугустінаса «Sanctus».

Художній керівник і регент Катерина Токало разом із своїм колективом звернулися до всіх небайдужих із проханням про посильну грошову допомогу для участі в престижному конкурсі. Номер рахунку для благодійних внесків неприбуткової організації «Кредо»: 5169330524556971.

У Луцьку вшанували Лесю Українку

3 нагоди 151-ї річниці від дня народження видатної поетеси духовенство відправило заупокійну службу.

25 лютого митрополит Луцький і Волинський Михайл на Театральному майдані обласного центру перед пам'ятником їй очолив літію.

У слові високопреосвященний зазначив, що ми зібрались, аби вшанувати нашу землячку, і закликав у цей нелегкий час зберігати всім спокій, бо стоїмо на правильному шляху – захисті нашої держави. Правда переможе неправду. Молимося за наших воїнів і віримо, що Господь на нашій стороні й допоможе здолати труднощі.

Владика зазначив: усі храми нашої епархії працюватимуть у звичному режимі, а про зміни при непереборних обставинах сповістять. Військові капелани, які закріплені за бригадами тероборони, підтримуватимуть наших захисників духовно й морально. Усі священники пройшли курси надання першої

медичної допомоги, дій у випадку пожеж та переміщення в укриття.

Лєся Українка народилась 25 лютого 1871 р. у м. Новоград-Волинському.

У Жидичині читають Невсипущий Псалтир за Україну

В чоловічому монастирі Святителя Миколая, що в цьому селі Ківерецького деканату, із запровадженням воєнного стану в нашій державі розпочали читання Невсипущого Псалтиря.

Як зазначено 25 лютого на сторінці обителі facebook.com/chernectvo.volyni, ченці запрошують бажуючих долучитися до доброї справи та зберігати спокій. Також можна подавати записки за здоров'я і за упокій.

До речі, насельники нагадали, що Жидичин старший за Москву. Нашу святиню засновано 975 р. У той час російського міста ще взагалі не було (перша літописна згадка – за 1147 рік).

Жидичинська обитель є однією з найдавніших українських християнських святинь, заснована ще до Володимирового хрещення України-Руси. Із давніх часів збереглися пам'ятки національного значення: палац митрополита, Миколаївська церква та дзвіниця. До монастиря приїжджав князь Данило Романович та інші європейські монархи. Опікувався ним Микола Святоша, який першим із руських князів прийняв чернецтво і став відомим волинським святым.

Луцька рада Церков узгодила роботу в час війни

В обласному центрі 26 лютого провели чергове засідання ЛРЦ: обговорили, що робитимуть надалі у зв'язку з воєнними діями.

Традиційно засідання розпочали з молитви. Потому обговорили облаштування церков під бомбосховища.

Через проблеми зі звучанням у ті дні сирени прийнято рішення: в разі повітряної тривоги у храмах битимуть дзвони (але інакше, ніж на богослужіння). Чути будуть їх не лише в Луцьку, а й по цілій Луцькій ОТГ.

Прийняли рішення про допомогу армії та територіальній обороні кровоспинними й знеболювальними препаратами. Оскільки «кожна конфесія має виходити на благодійників й гуманітарні місії, було вирішено по можливості акумулювати у себе ці медичні засоби, а потім передавати їх нашим захисникам», – ідеться на сайті міськради.

Архієрей: з молитовником досягається перемога

27 лютого, в неділю м'ясопусну, про Страшний суд, митрополит Луцький і Волинський Михайл виголосив проповідь на закінчення Божественної літургії у кафедральному соборі Святої Трійці.

Архієрей нагадав, що Страшний суд чекає на всіх. І тому сьогодні замість постійного тримання телефона («Що робиться у

світі?») маємо стояти в церкві та просити Бога перемоги. Перемога досягається з молитовником, упевнений архіпастир.

Також владика закликає діяти, щоб країна вистояла. Бо як постановимо на Страшному суді, то Господь спитає за те, що ми зробили, а не за те, що прочитали в інтернеті. «З Богом треба жити! А перемога точно буде за нами!» – додає високопреосвященний.

Епархіяльний сайт відбиває хакерські атаки

Через так звану DDoS-атаку (перевантаження фальшивими відвідуваннями) сайт нашої епархії pravoslaviavolyni.org.ua не завжди відкривається.

Редакція вебресурсу готувалася до такої цікавості ворога до Православної церкви України на Волині, тож проблема вирішується. Проте звертаємо увагу користувачів: якщо на сайті побачите некоректні інформацію, зображення тощо – знайте: все діло рук російських «православних» хакерів, адже на цьому фронті теж ведуться свого роду бойові дії.

Нагадуємо, що матеріали інформаційно-видавничого центру епархії можна переглядати також у фейсбуці, вайбері, телеграмі, вацапі.

<https://www.facebook.com/pravoslaviavolyni>

<https://invite.viber.com/?g2=AQBghxcu90PanEyH2y25LwG6c%2FSJUjCGuGSZh6On5x1VOKwzi3bPju%2Bo8TWPksXo&lang=uk>

<https://t.me/pravoslaviavolyni>

<https://chat.whatsapp.com/EXQsyO1o7rNEAAr4z79Oix>

Архієрей про роль церкви у час війни

Про пекучі питання сьогодення розповів на «12 каналі» митрополит Луцький і Волинський Михайл.

У передачі «Актуально» (ведуча Наталія Коваль) архіпастир пояснював, що означає любити ворогів своїх. Зокрема, «знищуючи ворогів Вітчизни, поступаємо благо. Вороги ж Божі – це люди, які порушують будь-які закони, зазіхають на нашу територію, і мають бути знищені».

У Луцьку є храми з нижньою і верхньою церквами. Так, Свято-Троїцький собор використовує нижнє приміщення під бомбосховище. Воно забезпечено водою, стільцями. Присутні можуть присісти, помолитись і послухати Псалтир, який читають студенти Волинської православної богословської академії. Підземелля Свято-Василівського монастиря, де діє благодійна їдальня (вхід із вул. Паркової), також використовують як укриття. Але не всі храми мають такі споруди. Тож миряни самі повинні вирішувати, куди їм краще рушатися в час небезпеки.

Багато церков епархії приймають жертви від мирян для наших воїнів, їх відразу передають за призначенням.

Владика зазначив, що панікувати не потрібно. «Кожен на місці повинен займатися своєю справою. За всіх не потрібно виконувати роботу. Робота церкви у час війни – не бути пасивними, і щоб Господь мінімальною кількістю жертв управив нам перемогу і дарував мир. Надію покладаємо тільки на Бога».

Повністю передачу можна переглянути тут: <https://youtu.be/kRSi8iKA4MI>

Владика Михайл про московські парафії

Роздумами щодо переходу громад до ПЦУ у воєнний час поділився з інформаційним агентством «Конкурент» митрополит Луцький і Волинський.

«На сьогодні фактів про перехід нема. Є лише той факт, що люди піднімаються і телефонують. Ми стоїмо на позиції, що сьогодні треба боротися із зовнішнім ворогом, а не створювати протистояння всередині», – каже архіпастир.

Для того, щоб церквам МП перейти у лоно Православної церкви України, необхідно провести збори громади і прийняти рішення. «Наші священники зайняті іншими справами – допомагають територіальній обороні. Тому нам зараз не до московських храмів», – зазначив високопреосвященний.

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2 – 5

Невсипущий Псалтир читають і вдома

У луцькому жіночому монастирі Святителя Василя Великого проводять цілодобове читання Книги псалмів із поминанням за здоров'я та за упокій відповідно до поданих записок.

Мирянам, які щорічно долучаються до цього, ігуменя Анастасія (Заруденець) благословила звершувати такий чин у своїх помешканнях, до храму йти не треба. Особливих вказівок щодо його читання немає. Записатися можна за тел. (098) 497-59-18 (Світлана Луківна).

У давнину були монастирі, які називалися монастирями «невсипущих». Ченці протягом двадцяти чотирьох годин читали Псалтир. Цей богослужбовий чин зберігся до наших днів і називається «Невсипущим Псалтирем».

Архієрей закликав духовенство і вірних УПЦ (МП) спільно захищати Україну

«12 канал» опублікував відеозвернення митрополита Луцького і Волинського Михаїла, який закликає краян у час російської агресії єднатися, бути активними, дотримуватися порядку.

«Ми всі в напруженні, всі в тривозі, бо ворог напав на Україну. Церква не стоїть осторонь. Священнослужителі, вірні разом зі своїми воїнами, у своїх територіальних оборонах беруть активну участь, щоби захистити нашу землю, нашу Волинь, – зазначив високопреосвященний. – Я закликаю усіх вас до порядку, до дисципліни, дотримуватися всіх вимог і підпорядковуватися тим особам, які відповідають за кожну ділянку своєї роботи. Лише порядок, дисципліна дадуть нам можливість бути дружними, єдиними, щоб захистити свою землю.

Церква сьогодні звертається і до всіх священнослужителів, щоби проявляли максимальну активність у допомозі захисту своєї країни. Але я маю сьогодні звернення до владик, священників, мирян Московського патріархату. Сьогодні – особлива мить усвідомити, що Москва нам не друг. Це не той релігійний центр, на який треба спрямовувати свої погляди. Сьогодні в Україні небезпека...

Зараз той особливий момент, коли ми дійсно можемо стати єдиною помісною православною церквою. Потрібно відмовитися від зверхності і залежності Московського патріархату. Треба об'єднатися в Україні. Треба стати по один бік барикад на боротьбу з нашим спільним ворогом, агресором – російською державою. Ми не шукаємо сьогодні непорозуміння. Навпаки – ми шукаємо єдності.

Але у цьому процесі є і гарячі голови, які хочуть церковне питання підняти на поверхню й народити непорозуміння. Ніхто сьогодні не може захоплювати якісь храми чи вчиняти безчинства. Лише на любові, порозумінні повинно відбутися об'єднання у велику Українську православну церкву, не залежну ні від Москви, ні від інших релігійних центрів. Не допустимо шукати між нами непорозуміння! Сьогодні належить нам бути єдиними, цілісними і цілеспрямованими для повної перемоги над російськими загарбниками.

Тому благословляю усіх на мир, дружбу. Співбратів-архієреїв на Волині закликаю сісти за стіл переговорів і виробити спільний план захисту нашої землі.

Хай милосердний Господь захистить нас, допоможе нам. Згадую слова апостола-євангеліста Івана Богослова: „По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою“ (Мф. 13:35).

Звертаюся і словами Тараса Шевченка: „Обніміться ж, брати мої. Молю вас, благаю!“

Духовенство й миряни єпархії щоденно наближають перемогу

Зараз кожен громадянин намагається бути корисним і допомогти Збройним силам України перемогти ворога.

– МИСТЕЦТВО

У ЛУЦЬКУ ВІДБУВСЯ ФЕСТИВАЛЬ «РІЗДВЯНИЙ ДУХ ВОЛИНИ»

Перший регіональний фестиваль церковних хорів провели 13 лютого в кафедральному соборі Святої Трійці з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла.

У ньому взяли участь дванадцять парафіяльних хорових колективів єпархії. Вони представили колядки й щедрівки, у т. ч. старовинні в оригінальному відтворенні. Розпочали із різдвяних піснеспівів у виконанні владики й духовенства собору, а завершили – спільним співом духовного гімну «Боже великий, єдиний».

Захід проводили за почином хору «Кредо» храму Холмської ікони Богоматері, що в обласному центрі. Всі учасники отримали дипломи.

Відбір проходив таким чином. На чергових зборах деканів архієрей представив Катерину Токало, художнього керівника і регента «Кредо», як голову оргкомітету фестивалю. Із благочинними створили анкету-заявку, в якій зазначили відповідні вимоги. Заявки приймали до 21 січня. Для колективів, котрі відгукнулися, визначили відповідний регламент і дібрали програму.

Пані Катерина сподівається, що такі фестивалі проводитимуть і надалі.

Оксана КАРНКОВСЬКА

Зокрема, луцький міський декан протоієрей Михайло Онишук із громадою храму Холмської ікони Богоматері зібрали пожертву 19 100 грн на запчастини і ремонт техніки для нашої армії. Її передали директоріві ремонтно-технічного підприємства «Ривеніс» для оплати рахунків. Окрім того, була можливість розмістити 40 біженців. Номер картки для бажаючих допомогти: 4323 3570 2247 5970.

Миряни з волонтерами влаштовують пункти допомоги військовослужбовцям продуктами, медикаментами, одягом, взуттям тощо.

У чоловічому монастирі Святителя Миколая с. Жидичин волонтери помагають плести маскувальні сітки. До роботи долучаються навіть найменші.

Єпархія сприяє роботі гуманітарної місії

За підтримки нашої єпархії та Волинської обласної військової адміністрації на базі компанії «Вест авто хаб» («West Auto Hub») створено гуманітарну місію «Братство Володимира Великого».

Місія організовує збір допомоги в країнах ЄС, доставляє її в Україну, документально оформляє ці вантажі на кордоні та їх розподіл.

Для співпраці, закупівлі чи передачі ліків, товарів першої необхідності або військової амуніції, засобів зв'язку для військових звертайтеся:

Польща (Варшава)
+48 881 637 641 Ольга (телеграм, вайбер, ватсап);
+48 531 333 999 Агнешка (телеграм, вайбер, ватсап);
+38 098 454 00 25 Юлія (телеграм, вайбер, ватсап);
+38 067 761 43 43 Олена (телеграм, вайбер, ватсап);
+38 068 383 76 61 Дарина (телеграм, вайбер, ватсап).
Польща (Холм, Перемишль)
+38 066 888 04 43 Юлія (ватсап);
+38 067 077 02 68 Тарас (ватсап);
+38 066 498 00 68 Вікторія (ватсап).
Словаччина (Братислава)
+42 194 446 98 24 Богдана (телеграм, ватсап);
+42 194 444 32 40 Яна (телеграм, вайбер, ватсап).
Словаччина (м. Жиліна)
+42 194 079 80 58 Алла (телеграм, вайбер, ватсап).
Австрія (Відень)
+38 068 910 68 95 Денис (телеграм, вайбер, ватсап).

Владика Михаїл звернувся до священнослужителів УПЦ (МП)

Митрополит Луцький і Волинський в ефірі «12 каналу» звернувся до архієреїв та священників нашої області, які перебувають у єдності з Московським патріархатом.

Нині всі українці чинять рішучий опір вторгненню російських військ. Православна церква також активна в цьому. Важливо, щоб зараз у нас не було поділу на течії, юрисдикції тощо. Дуже добре, що в обох єпархіях МП на Волині, як і в багатьох по Україні, серед мирян і священнослужителів піднявся рух за розривання зв'язків із Московським патріархатом, адже він стоїть на стороні загарбника. Правлячі архієреї благословили не згадувати на богослужіннях патріарха Кирила.

Це винятково правильний крок, зазначив високопреосвященний. Але якщо після цього не буде розірвано й організаційних зв'язків із церквою окупанта, його вважатимуть половинчастим і лицемірним. Тож просимо високопреосвящених архієреїв, священників і мирян не зупинятися на першому кроці.

Зараз трапляються випадки, коли щирі наміри отців, братів і сестер із УПЦ (МП) допомагати Збройним силам України сприймаються насторожено. Проте ми цінуємо цю матеріальну допомогу нашим військам. Однак щира матеріальна поміч має доповнитися й духовною, зокрема виходом зі складу

Продовження на с. 7

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2–6

РПЦ і возз'єднанням усього українського православ'я, наголосив митрополит Михайл.

Довідка. У Волинській області діють дві єпархії Української православної церкви (у єдності з Московським патріархатом): Волинська – керуючий архієпископ Волинський і Луцький Нафанаїл (Крикота), Володимир-Волинська – керуючий митрополит Володимир-Волинський і Ковельський Володимир (Мельник). Як і в багатьох інших єпархіях УПЦ (МП), у дні повномасштабної війни Росії проти України в них пішов рух за негайне одержання автокефалії від Московського патріархату або й одностороннє його проголошення. До цих керуючих надійшли звернення єпархіальних рад і отців благочинних із проханням порушити це питання перед предстоятелем УПЦ (МП) митрополитом Київським і всієї України Онуфрієм. Керуючі обох єпархій благословили з першого березня не споминати за богослужіннями патріарха Московського Кирила, запевнили підписантів звернень у своїй згоді.

Благословення на Великий піст для волинян

6 березня, ввечері неділі сиропусної, прощеної, митрополит Луцький і Волинський Михайл виголосив проповідь у кафедральному соборі Святої Трійці перед чином прощення.

Високопреосвященний зазначив: створюючи цей світ, Господь створив нас тілесними, щоб ми жили в гармонії зі світом, і духовними, щоб ми жили в гармонії з Ним.

Гріх, який нині є в суспільстві, розвивається за нашого сприяння. Закон моралі – віку не знає, закон євангельський – поза часом. Закон правди не має ні простору, ні часу, бо це закон Божої правди. Коли ж людина предстає перед Богом, тоді розуміє, що існують закони, котрі вона порушила.

Стосовно останніх подій: ми навіть не сподівалися, що можемо опинитися у такій ситуації. А ще більше – що це все залежить від однієї людини з незрозумілим станом душі, якій сліпо всі чомусь підкоряються. Це означає, що ті люди не турбувалися про стан своєї душі. Вони помирають без шани, бо не позбулися рабства гріха. Нас Господь любить, бо ми стоїмо на боці правди, і знищили рабство гріха ще 2014-го, і не маємо страху. Це є сила любові. Християнин повинен бути озброєний правдою, насамперед, перед самим собою.

Владика вкотре закликає нас навчитися любити себе – не балувати, а по-християнськи любити. Якщо любимо себе, тоді треба викоренити в собі рабство гріха. До Всевишнього звизаємо: «Нехай буде воля Твоя» і позбавляємося страху, бо ми в руках Божих. Господь визначає наш вік, а не людина.

На завершення проповіді архієпископ благословив священнослужителів і мирян нашого краю на Великий піст.

Архієрей: руйнівники наших домівок повинні бути з дияволом

Митрополит Михайл виголосив проповідь на завершення Божественної літургії в кафедральному соборі Святої Трійці 6 березня, у неділю сиропусну, прощену.

Високопреосвященний наголосив: ті, що виконують злочинні накази, волю президента сусідньої країни, – повинні з дияволом. Адже вони принесли на наші землі горе й біду. Тому Господь позбавить їх раю і вони не знатимуть щастя тут. А ми навпаки – переможемо і відбудуємо Україну.

Також архієпископ привітав біженців, які вперше прийшли до цього храму, та зазначив: ми радо приймаємо наших братів і сестер, які зазнали горя. Ми ділимося з ними не лише матеріальними благами, але й любов'ю. Бо ми всі українці, ми одна українська сім'я. Це все наша спільна трагедія, і ми разом її переживемо, і зможемо відбудувати країну.

— СВЯТИНІ ВОЛИНИ — АРХІЄРЕЙ УПЕРШЕ СЛУЖИВ У ЦЬОМУ СТОЛІТНЬОМУ ХРАМІ

Митрополит Луцький і Волинський Михайл очолив Божественну літургію в парафії Великомученика Димитрія Солунського с. Жорнище Ківерецького деканату. Службу Божу правили в 32-гу неділю після П'ятдесятниці.

Разом із високопреосвященим 30 січня молилися: декан протоієрей Іван Семенюк, настоятель священник Мар'ян Береза, інше духовенство благочиння.

У слові архієпископа нагадав, що людина може довго залишатися молодого в старшому віці й почуватися старою – в ранньому. «Дні віку нашого – сімдесят літ, а як при силі – вісімдесят літ, і найкраща пора їх – труд і хвороби» (Пс. 89:10). Дехто сприймає життя як важкість. І самі придумуємо, в якому віці нам щось робити, наприклад, народжувати, і медики нам про це говорять. Але в Священному Писанні сказано, що Сара народила значно пізніше, ніж сьогодні в переважній більшості вік людини. Владика нагадав, що потрібно жити духовним життям – із Богом. Людина народжується для щастя. А повнота його – це життя в гармонії з Богом, у гармонії із самим собою. Про те, як жити з Господом у любові, написано в Євангелії, яка має слугувати для нас своєрідною інструкцією. І плоди життя любові потрібно присвячувати Всевишньому.

Свято-Димитрівська громада минулоріч, на престольне свято, відзначила 100-ліття освячення своєї церкви.

Перша письмова згадка про Димитрівську церкву відноситься до 1798 р., тоді вона належала до Луцької унійної єпархії. У 1800-му дерев'яний храм згорів від блискавки. Того ж року на його місці селяни поставили каплицю. У 1822 р. коштами парафії і місцевого священика С. Левицького в селі побудовано церкву (як греко-католицьку), а 1884-го її добудували. Дослідник волинських храмів Микола Теодорович зазначив, що там зберігалися копії метричних книг, починаючи з 1772 р. Із вересня 1885-го при храмі діяла церковнопарафіальна школа. Під час Першої світової війни, у червні 1916 р., церква була повністю зруйнована.

Жорнищани її відбудували і в листопаді 1921-го освятили. Дерев'яний храм зберіг зовнішній і внутрішній вигляд до наших днів. 1924 р. поряд із Божим домом звели чотирикласну польську школу. У червні 1942-го біля церкви насипали курган у пам'ять про розстріляних у луцькій тюрмі та підняли синьо-жовтий прапор. У 1962-му атеїстичною владою церкву було закрито і знято з реєстрації, а в 1988-му стараннями мешканців сіл Жорнище і Носовичі надано дозвіл на проведення богослужінь. Настоятелем храму став священник Мар'ян Береза.

Оксана КАРНКОВСЬКА

— РАДИМО ПРИДБАТИ —

У ЖИДИЧИНІ ВИДАЛИ КНИГУ ОПТИНСЬКИХ СТАРЦІВ

У Свято-Миколаївському чоловічому монастирі, що в с. Жидичин, випущено книгу «Як навчитися Ісусової молитви».

У праці досвідчених оптинських старців – настанови для тих, хто намагається жити духовно. В доступній формі розповідається, як здобути навички молитви та поселити їх у своєму серці. Книга має 63 сторінки. Переклад з російської здійснила братія монастиря. Уперше збірка вийшла 1912 року.

Раніше в обителі надруковано книги «Чернече життя за висловами святих отців», «Послідування паламарського служіння. Практичний посібник для паламарів» та православний календар.

Придбати збірник можна в цьому монастирі або звернувшись на сторінці «Чернецтво Волині» (facebook.com/chernectvo.volyni/).

У ВПБА читають Невсипущий Псалтир

Студенти Волинської православної богословської академії 7 березня розпочали читання Невсипущого Псалтиря з поминанням за здоров'я і за упокій щодня протягом Великого посту.

Записки з іменами можна подавати й надалі. Їх приймають у духовному виші (Луцьк, Градний узвіз, 5) на другому поверсі від 10.00 до 16.00 в будні, у вихідні та святкові дні – на подвір'ї кафедрального собору Святої Трійці.

Особливістю такого читання є те, що подані імена поминають по декілька разів на день протягом 40 днів. Разом із вихованцями ВПБА може помолитися кожен мирянин і вдень, і вночі, віддавши академічний храм.

Засновником традиції вважають преподобного Олександра Константинопольського, який був настоятелем обителі «невсипущих» неподалік річки Євфрат. Святий установив у монастирі безперервну молитву. Три роки прохав праведник, аби Всевишній відкрив йому Свою волю. Отримавши одкровення, він запровадив такий порядок: усіх ченців було розділено на 24 молитовні варті, тож змінюючись кожної години, день і ніч вони співали на два лики псалми Давидові, перериваючись лише на богослужіння.

У Луцьку провели чин похорону двох воїнів

Відспівування Владислава Неділька, а наступного дня Іллі Симоновича в кафедральному соборі Святої Трійці 7 й 8 березня очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл.

У проповідях високопреосвященний зазначав, що в цьому храмі знову відспівують воїнів. Війна нині торкається кожного з нас. З її початком ми всі стали захисниками Вітчизни. Але чому вона почалася? Яка причина? Під надуманим приводом «русский мир» прийшов «захистити» «рускоязычное население» і зробити нас рабами. Тож тепер сусідня держава стає нам ворогом, насамперед ворогом правди. Наші герої вмирають за свою землю і страждає мирне населення. Але ми боремося, бо Україна – це наша Батьківщина, яку маємо захищати.

Мир настане тоді, коли здобудемо перемогу. Тож ворогові для цього треба дати рішучу відсіч, наголосив владика. Ми всі як один знімимось і будемо по-справжньому цінувати життя, розуміти, що значить смерть.

Старший солдат Владислав Неділько, 1997 року народження, нововолонець, загинув під час підризу диверсійно-розвідувальною групою противника нашого танка під Лисичанськом. Похоронили військовослужбовця на кладовищі с. Несвіч Луцького району.

Ілля Симонович – 2002 року народження, навідник в/ч А0284. Боець помер від поранень, отриманих у боях під час охорони Антонівського мосту на Херсонщині. Похорон відбувся на Алеї почесних поховань луцького міського кладовища поблизу с. Гаразджа.

Не спалювати! ДСНС звертає увагу духовенства й парафіян

До митрополита Луцького і Волинського Михайла надійшов лист від Державної служби України з надзвичайних ситуацій із проханням сприяти роз'яснювальній роботі серед населення.

Начальник Головного управління ДСНС у Волинській області Володимир Грушовінчук, зокрема, пише: протягом 2021 р. в області зареєстровано 111 пожеж у природних екосистемах на площі близько 118 га, з яких 104 – пожежі сухої рослинності на площі близько 115 га і пожежа торфовища на площі близько 1,2 га, п'ять пожеж лісу на площі близько 1 га та одна пожежа пшениці на корені на площі 0,5 га. З початку поточного року вже виникло п'ять пожеж сухої рослинності на площі понад 5 га, а також сім пожеж сміття на відкритій

Продовження на с. 8

НЕХАЙ НЕ БУДЕ ІНШИХ

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2—7

території. Зазначені пожежі в основному виникають унаслідок самовільного випалювання сухої рослинності громадянами, необережного та недбалого поводження з вогнем, порушення вимог пожежної безпеки, а в подальшому можуть призвести до масштабних пожеж торфовищ та лісових масивів. «Як результат, на ліквідацію таких пожеж держава витрачає значні матеріально-технічні резерви, які у теперішній нелегкий час і так є дуже необхідними».

Отже, владику наголошує разом із рятувальниками: пам'ятаймо про заборону спалювати суху рослинність, не можна допускати пожежі у природних екосистемах!

Архіпастир благословив волонтерів

Митрополит Михаїл 7 березня відвідав один із центрів, де приймають гуманітарну допомогу з-за кордону.

Високопреосвященний поспілкувався з волонтерами та благословив їх на плідну працю. Адже і таким чином, допомагаючи потребуючим, ми можемо. Також владику Михаїл вручив державний прапор, запевнивши, що це — знамено перемоги.

9 березня керуючий єпархією відвідав ще один луцький центр, де приймають гуманітарну допомогу, та окропив її освяченою водою, зазначивши: спільними діями здобудемо справедливий мир.

В єпархії вшанували Кобзаря

У день упокоєння Тараса Шевченка священнослужителі відправили панахиду біля пам'ятника йому в обласному центрі.

10 березня очолив молитву митрополит Луцький і Волинський Михаїл. У слові після панахиди архіпастир зазначив: зерна, які великий син української землі посіяв понад сто шістьдесят років тому, донині дають плоди. Через слово і любов до України, які пророкував Шевченко, сьогодні колоситься вся Україна у своїй громадянській позиції проти російської щовіністичної чуми.

Із високопреосвященним молилися: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецькар, міський декан протоієрей Михайло Онишук, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін, капелани, місцеве духовенство, представники влади, громадськість.

У Луцьку попрощалися з загиблими на військовому аеродромі

Відспівування Вадима Гринюка та Івана Кошеля в кафедральному соборі Святої Трійці очолив митрополит Михаїл 12 березня.

У скорботному слові архієрей зауважив, що, на жаль, дорогою ціною нам доводиться платити за те, щоби відбити нашість окупантів. Але ми не маємо морального права здаватися і мусимо довести загиблим Героям, що їхня жертва немарна.

Потім процесія вирушила на Театральний майдан, де лучани на колінах віддали останню шану полеглим.

Унаслідок обстрілу російськими ракетами військового летовища поблизу обласного центру загинули четверо працівників, серед яких військовики охорони 130-ї роти: Гринюк Вадим Олегович, 1994 року народження, заступник командира, та Кошіль Іван Анатолійович, 1987 року народження, стрілець-снайпер взводу.

Владика Михаїл: мир можна досягнути любов'ю

13 березня, в Неділю торжества православ'я, митрополит Луцький і Волинський Михаїл виголосив проповідь.

На завершення Божественної літургії в кафедральному соборі Святої Трійці високопреосвященний зазначив, що життя людини на землі — це час випробувань. Вона приходить у цей світ, щоби жити в ньому безпечно. Проте це було

— ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ —

Я Господь Бог твій ... нехай не буде в тебе інших богів перед лицем Моїм.
Книга Вихід, 20:2, 3

Першу Господню заповідь кожному християнину потрібно сприймати як обов'язкову умову для виконання наступних дев'яти. Адже свідомо повинність правді усіх законів є запорукою здобуття Царства Небесного. Отже, якщо ми визнаємо єдиного Творця і без сумніву віримо в Його святу істину, то, виконуючи Його заповіді, «приречені» на успіх земного буття. Якщо ж у вирішенні тих чи інших проблемних питань керуватимемось іншими принципами, тобто «заповідями не від Бога», то вступимо не тільки в гріх, а й у зраду Господові.

Першою заповіддю Всевишній указує людині на Самого Себе і спонукає нас шанувати Його — єдиного істинного Бога. Ми повинні боятися і любити Творця та довіряти Йому понад усе. Господь не має страшити нас Своєю присутністю, ні. Кожен християнин сам повинен боятися, насамперед, порушити заповіді Божі. Адже Творець бачить кожен наш крок і навіть думку. Ми повинні відчувати страх перед прийняттям рішень, котрі суперечать праведному людському шляху.

Вчені мужі, вивчаючи всесвіт, вникаючи у складні процеси творення світу, далекі від поглядів, що це результат бездумного хаотичного руху. Всюди відчувається верховенство надзвичайного розуму та досконалості. Навіть учені-атеїсти змушені визнавати надприродне буття. Обізнані люди вкотре пересвідчуються в мудрій політиці керування світом. Кому належить ця роль? Безумовно, Творцю.

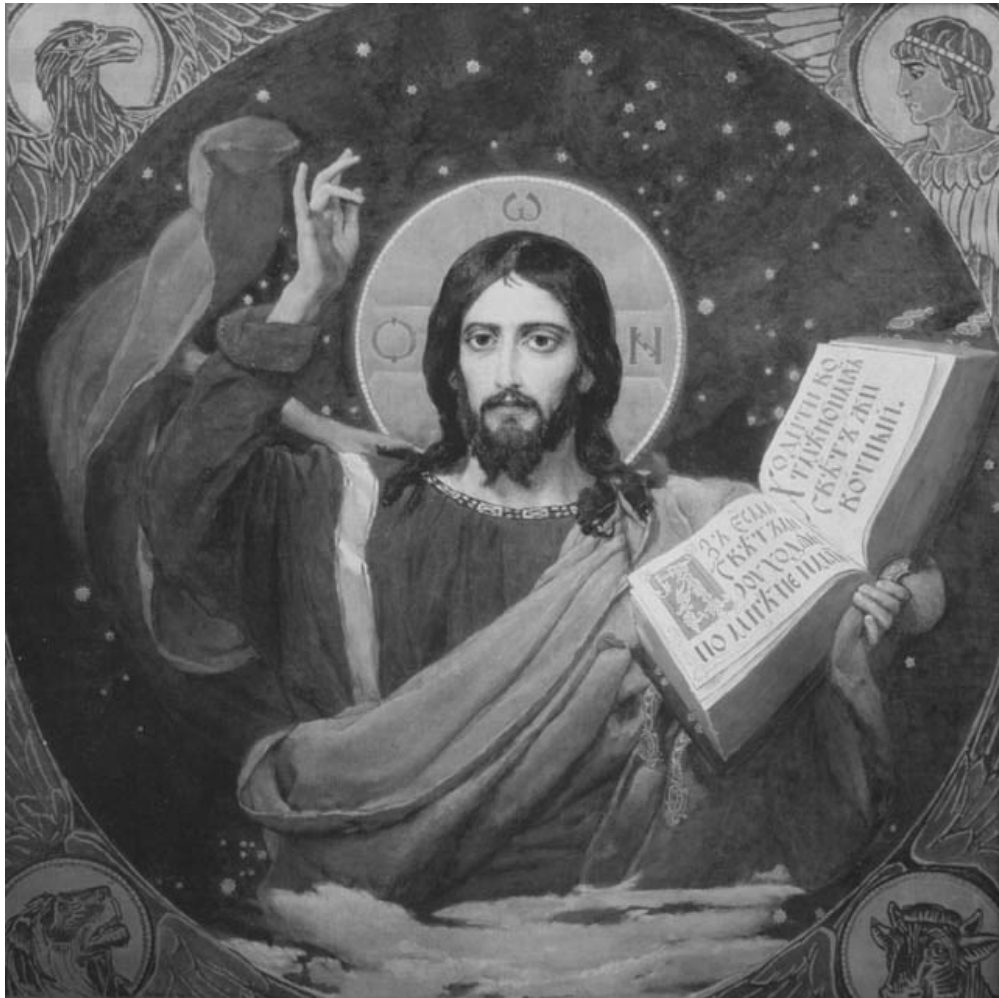
Чи кожен із адекватних оцінювачів світу має мужність визнати істинного творця під іменем Бог? Прийнято говорити, що нібито у кожного свій Бог. Ідеться не тільки про різні релігії та їх течії, а про пошуки свого Творця, за впадоюванням. У міру розуміння світу і його сприйняття кожен із легкістю може творити для себе ті закони, які його найбільше влаштовують. Саме про це сказано у першій Господній заповіді. Адже Всевишній закликає в ній пізнати і шанувати Його як єдиного Бога, і нікого й нічого, окрім Нього. Святих ангелів і святих людей слід, звісно, шанувати, але не так, як Бога, а як слуг Божих, котрі можуть просити за нас милості у Вседержителя. А тому і допомоги ми повинні просити не тільки прямо в Небесного Отця, а й через них.

Цією заповіддю Господь вказує людині на Самого Себе як на Джерело життя і всіх благ. Слідуючи першій заповіді, ми повинні прагнути пізнати Бога і свої вчинки направляти до прославлення Його. На цей керівний принцип у наших намірах вказав Ісус Христос, навчивши нас промовляти в молитві: «Нехай святиться Ім'я Твоє!»

Таким чином, у першій заповіді дається напрям розумової і вольової діяльності людини, і цим закладається фундамент її життя. От чому вона займає перше місце серед інших. Вона спрямовує духовний погляд лю-

дини до Бога і каже їй: нехай Господь буде першим об'єктом твоїх думок і прагнень. Пізнання Бога вважай найдорогоціннішим знанням, Його волю — найвищим авторитетом, служіння Йому — життєвим покликанням. Перша заповідь виявляє всю перевагу Десяти Заповідей над законодавствами інших народів, як древніх, так і сучасних, у тому, що покладає віру в основу моралі й життя. Досвід показує, що тривку мораль можна будувати тільки на релігійному ґрунті, тому що без Божого авторитету всі людські принципи виявляються умовними, хиткими і непереконливими.

У наш час перша заповідь так само актуальна, як тисячі років тому. Сучасна людина переобтяжена всякими знаннями, а про Творця і Його участь у своєму житті часто не має жодного уявлення. Відчуженість людини від Бога позбавляє її розум необхідних духовних знань, а її життя робить звивистим і суєтним.

Язичницькі традиції та божки нагадують про себе в нашій уяві та світосприйнятті, бо через їх функції грішникам легше виправдати свої дії. Як не заплутатись у розумінні доволі простих істин та речей? Вдумливим читанням Священного Писання, роздумами про Всевишнього, про Його близькість і любов до нас, роздумами про мету нашого життя. Сприяють пізнанню Бога читання релігійної літератури, молитва вдома і в храмі, участь у духовних бесідах. При цьому пізнання Бога не повинне обмежуватись однією абстрактною розумовою роботою, а проникати глибоко в серце і відображатись в нашому житті, світитися в усіх наших словах і вчинках.

Перша заповідь закликає нас визнати, що Бог — понад усе. Визнати Його присутність, вирішальну силу і дію в світі та нашому житті. Перша Божа заповідь забороняє ставити створені речі на місце Бога, приписувати їм божественні властивості, силу і вплив. «Бо Тобі [Богові] належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, повсякчас, і навіки-вічні. Амінь» (Божественна літургія святого Івана Золотоустого). «Ніхто не може двом господарям служити: бо або одного полюбить, а другого буде ненавидіти; або одного триматиметься, а другим знехтує. Не можете служити Богові й мамоні» (Мф. 6:24).

Як правило, людина рано чи пізно приходить із надіями-проханнями до

Господа. Зазвичай це трапляється із безвиході. Згадуємо про Творця, коли стає невимовно важко самим вирішувати надскладну проблему. Часто дивуємося, що поміч приходить не відразу. Адже Господь і Його допомога — це не стіл замовлень, що виконує його у визначений нами термін. Мало хто задумується над тим, що допомогу Всевишнього потрібно заслужити не лише молитвою, а й виконанням Його заповідей.

Розчаровані люди нерідко вдаються до допомоги досить сумнівних сил, уважаючи це останнім шансом. Але «не повинен знаходитись у тебе той, хто проводить сина свого або дочку свою через вогонь, віщун, знахар, ворожка, чаклун, чорнокнижник, що викликає духів, чарівник і той, хто викликає померлих; бо мерзений перед Господом усякий, хто робить це...» (Втор. 18:10–12).

Молитва до Бога, в якій беремо до уваги лише власні бажання і не зважаємо на волю Господню та бажання і потреби інших людей, також має в основі магічне мислення, намір керувати кимось, ба навіть самим Богом.

В усній творчості різних народів досить відома казочка про рибака і рибку. Волю золотої рибки врешті-решт забажала підпорядкувати собі жадібна баба, та залишилася як і була — перед старими розбитими ночвами. Ця повчальна історія якраз про те, що ми повинні підпорядковуватися законам Усевишнього, а не диктувати Йому свої бажання та не контролювати їх виконання.

Зрілою молитвою є щира розмова з Творцем, сповнена віри у Його близькість, присутність і могутність. Молитва, в якій повністю віддаємо наші справи, турботи і весь світ у Божі руки. Бо Його воля і сила — понад усе. Приклад такої молитви нам подає Спаситель Ісус Христос: «Отче Мій! Якщо можливо, нехай обійде Мене чаша ця; втім, не як Я хочу, а як Ти» (Мф. 26:39).

У Господній молитві щодня прославляємо Бога: «нехай святиться Ім'я Твоє»; довіряємо Йому все: «нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі»; просимо підтримки: «хліб наш насущний дай нам сьогодні»; просимо вибачити й обіцяємо змінитися: «прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим»; надіємося на допомогу: «не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого».

Механічне і невдумливе повторення молитви є ще більшим гріхом, ніж її відсутність узагалі. Не можна обманути чи схитрувати перед Тим, Хто створив нас за Своєю подобою. Невизнання свого Отця є, в першу чергу, нівелюванням самого себе, і це потрібно пам'ятати повсякчас.

«Тільки в Богові спокій, душе моя, тільки на Нього надія моя. Він — Бог мій і Спаситель мій, Заступник мій, і не похитнуса повіки» (Пс. 61: 6–7). Щира молитва повинна нас зміцнювати, додавати сил і укріпляти віру в Єдиного і Праведного Отця.

Віталій КЛИМЧУК

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2–8

б можливо, якби не порушувалися заповіді Господні. Тож Усевишній закликає «покаятись, бо наблизилось Царство Небесне». Цей стан є «чистотою і непорочністю нашої душі, тіла, помислів, дій», іншими словами – гармонією з Творцем. Порушивши його, людина стає на стежку зла.

Метою різних людських заворушень у світі, особливо воєн, є знищення людей, які по-іншому думають, говорять, роблять тощо. Це – зло, яке можна перемогти лише любов'ю. Владика нагадав, що мир, насамперед, має бути у нас самих із тими, хто поряд. Ми самі створюємо атмосферу в своїй сім'ї, товаристві: або гарні стосунки, або, навпаки, панує осудження, гнів, ненависть. Тому в день Торжества православ'я архіпастир закликає дотримуватись істин нашої віри. Якщо ми хочемо щось змінити у світі чи в своїй державі, спочатку маємо змінитися самі.

18 років тому відійшов до Бога владика Яків (Панчук)

З нагоди чергової річниці упокоєння митрополита Луцького і Волинського Якова 16 березня відправили заупокійну літію на його могилі біля кафедрального собору Святої Трійці.

Молитву провів митрополит Михаїл, з яким служили староста головного храму єпархії протоієрей Володимир Подолець, інше духовенство.

Народився владика Яків (у миру Іван) 5 жовтня 1931 року в с. Лосятин поблизу Почаєва в побожній українській родині. Яскравий відбиток на дитячу душу наклала велична святиня – Успенська Почаївська лавра. Тож після закінчення школи навчався в Ленінградській семінарії, потому в духовній академії.

Тоді, у розпалі хрущовських гонінь, влада масово закривала храми й монастирі. Але, незважаючи на переслідування монахів Почаївської лаври, брат Яків із багажем богословських знань повертається до неї. З 1966 по 1974 рр. він виконує тут різні послухи – бібліотекар, уставник, регент, благочинний. За ревну службу в 1969 р. возведений у сан ігумена. Згодом став намісником лаври у сані архімандрита. Однак через недоброзичливість органів влади змушений піти з неї.

Лише з перетворенням Українського екзархату РПЦ в Українську православну церкву із правами самоуправління 24 листопада 1990 р. Священний синод УПЦ обрав о. Якова єпископом Почаївським. Але через прихильність до автокефалії Української Церкви знову змушений був полишити обитель.

Після «Харківського собору» 1992 р., на якому єпископи відреклися своїх підписів під рішенням Помісного собору 1991 р. щодо проголошення автокефалії, владика Яків залишився із Предстоятелем – Митрополитом Філаретом, і так стало можливим створення Київського патріархату.

З 12 квітня 1995 р. до смерті 16 березня 2004 р. керував Волинською єпархією, був постійним членом Священного синоду УПЦ КП. Помер 16 березня 2004 року.

Час масово долучатися до благодійної справи

В Управління єпархії надійшов лист від Координаційного центру області з проханням надавати гуманітарну поміч.

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл 17 березня благословив поінформувати про це православні громади, священнослужителів і парафіяльних волонтерів, які займаються збором такої допомоги.

У листі, зокрема, йдеться: «Наші склади щоденно наповнюються різноманітними товарами першої необхідності, продуктами харчування, медикаментами, побутовою та санітарно-гігієнічною продукцією, одягом, непродовольчими товарами. Усе це обліковується, сортується та направляється тим, хто того потребує. Ми оператив-но реагуємо на усі звернення.

Сьогодні органами державної влади та місцевого самоврядування визначені пріоритетні сфери гуманітарного забезпечення. Тому вважаємо за необхідне та

Закінчення на с. 10

— ПІЗНАЄМО БІБЛІЮ —

НОВИЙ РІК У ДРЕВНІХ КАЛЕНДАРНИХ СИСТЕМАХ

Частина I. Загальне богословське розуміння календарних циклів

Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь.
Пс. 18:1–2

Щоб внести деяку ясність у питання, порушене митрополитом Луцьким і Волинським Михаїлом щодо святкування Нового року й повернення до українських традицій, ми вирішили провести богословсько-історичну розвідку цієї проблематики та висвітлити її підґрунтя, аспекти, логіку, розуміння, а найголовніше – поміркувати про шляхи вирішення виявлених проблем. Тобто пояснити і доступно висвітлити цю тематику, щоб уникнути будь-яких непорозумінь, перекирвань, і тим більше недооцінки озвученого питання.

Щоб здійснити це, ми вважаємо за необхідне поступово прояснити питання про природу календарних систем, їх історичну еволюцію, богословське розуміння суті календарного літочислення, специфіку й особливості слов'янського календаря, церковне осмислення цих процесів і реалій, шляхи вирішення виявлених труднощів, запропонованих на цей час, протидію цьому й оцінку сучасного стану календарної реальності. Без цього, ми переконані, ніхто – ні просто читач, ні спеціаліст – не зможе правильно і адекватно оцінити цю проблематику.

Тому перш ніж зробити висновки, мусимо цілісно дослідити питання і лише тоді приступити до висновків. Адже воно зачіпає не просто українську ідентичність (як відмінну від російської), але й піднімає серйозний пласт проблем календарної реформи, яка давно назріла і вимагає свого вирішення. Перша частина матеріалу – загальні вступні положення, виклад логіки та методології цієї розвідки.

Вступні поняття

Витоки знайомої нам календарної системи – на Сході, в областях Двюріччя. Це простір між річками Тигр та Євфрат, або інакше Месопотамія, територія приблизно сучасного Іраку. Звідти через Єгипет, а потім через Рим та Візантію календарна система прийшла до слов'ян загалом і до нас зокрема. Нашу розвідку почнемо з опису календарів деяких із цих давніх народів і, відповідно, з вивчення їх знань про рух небесних тіл. Для цього дуже коротко зупинимось на основних астрономічних поняттях, які в тій чи іншій формі покладено в основу всіх сучасних календарів.

Але найперше погляньмо на календар і рух небесних тіл з точки зору православного богослів'я. Все найголовніше про суть календаря, про роль і значення небесних світил і їх залежність від волі Божої міститься у самому Святому Письмі в Першій главі: «І сказав Бог: Нехай будуть світила на тверді небесній ... для відокремлення дня від ночі, і для зна-

мень, і часу, і днів, і років; і нехай будуть вони світильниками на тверді небесній, щоб освітлювати землю. І сталося так. І створив Бог два світила великі: світило більше – для управління днем, і світило менше – для управління ніччю, і зорі; і поставив їх Бог на тверді небесній, щоб світили на землю, і управляли днем і ніччю, і відокремлювали світло від темряви» (Бут. 1:14–18).

Як пояснює цей уривок св. Василій Великий, під «часом» розуміються зміни річних часів: зими, весни, літа, осені, які змінюються в неодмінному порядку, внаслідок установленого руху світил (св. Василій Великий «Бесіди на Шестоднев»).

Проте, безперечно, Великий Господь Бог, Який усе сотворив Своєю Мудрістю і Благістю для повчання нашого («щоб вони шукали Бога, чи не відчують Його і чи не знайдуть, хоч Він якраз недалеко від кожного з нас. Бо ми ним живемо і рухаємось та існуємо» – Дії 17:27–28) і в руках Якого – не тільки світила небесні й періоди, але і весь усесвіт («Твій день і Твоя ніч. Ти утворив світло і сонце. Ти позначив усі рубежі землі й зиму і літо започаткував» – Пс. 16–17), очевидно влаштував, що така циклічність змін календарних циклів, які прив'язуються до руху небесних світил, повчають і свідчать про Бога, як і все інше, створене Ним. Адже якби Господь Бог не був Владикою Сонця, воно не занурилося б у темряву під час Його розп'яття, бо Господь наш Ісус Христос і на самому хресті – Владика Сонця, за нагадуванням святителя Іоана Златоуста.

Таким чином, щоб розуміти наступні тези, мусимо добре усвідомити основний богословський посыл створення і руху небесних світил та прив'язку до них календарних систем як древнього, так і сучасного світу. Сонце, Місяць, зорі – не самі по собі, але як «служителі» Божої волі – свідчать своєю величчю, рухом, циклічністю про Господа Бога і слугують нам за ще один доказ симфонічного влаштування всього всесвіту, матеріального й духовного, і як такі, які також допомагають нам краще розуміти глибини Божі й формуватися для вічності.

Отже, живучи у створеному світі та спостерігаючи за певним рухом і змінами на небі, людина, навіть після гріхопадіння, зауважувала циклічність процесів, символічність змін пір року й особливості сезонів. Але щоб усе це унормувати, потрібно було не просто спостерігати за ними, але й задумуватись і систематизувати їх логіку та значення. Для нас, християн, це значення єдине – все воно свідчить про ті Події, котрі єдині нові під Сонцем, – це хресна смерть Бога, Творця світу від свого творіння, за це творіння і Воскресіння Самого Господа Бога та приведення людської природи до обожнення.

Таке розуміння й очікування подій приходу Спасителя найкраще зберігалося в єврейському, богообраному народі,

але, безперечно, було більшою чи меншою мірою відомо всьому людству, навіть у викривленому і вкрай спрощеному вигляді. Очікування повернення в райське блаженство, очікування Примирителя відпалого людства з Богом провіщено ще в Раю, а також виокремлення достойників, які своїм життям прообразували прихід Спасителя і готували людство до нього, – у Старому Завіті.

Полон і вихід із нього (Пасха / Перехід) – були в реальності єврейського народу. Заповідь від Господа Бога про вічне святкування цих подій як, знову ж таки, прообразу подій пізніших, що змінять саму природу людства, заповіді, як слідкувати й правильно обчислювати ці свята, дотримання їх і календарна прив'язка до небесних світил як до провісників і свідків такого очікування – все це жило не тільки в єврейському народі, але і в усіх народів у всі часи. Тому формуванню календаря, який слугував би не лише поміччю в сільськогосподарських роботах чи викривлено би сприймався для астрологічних та ідолослужительських потреб, а для засоби очікування обіцяної Події звільнення і спасіння, було посвячено безліч «людино-годин» і різноманітних досліджень.

Які завдання поставали перед тими мудрецами? Для нормальної діяльності людства потрібно було унормувати життя і прив'язувати його до якихось календарних моментів. Тобто навіть для банального планування зустрічей, не кажучи про все інше, слід було встановити хоч якісь календарні мітки, прив'язані до загальнозрозумілих і загальнодоступних циклічних подій. Нічого кращого за рух небесних світил просто не існувало.

Але для побудови календаря потрібно мати хоч мінімальне уявлення про рух Сонця та Місяця, а насправді – розуміти всю логіку і закономірності їхнього руху. Оскільки всі основні явища Землі (весна, літо, осінь і зима) повторюються, що також не сховалось від погляду первісних дослідників, то природно запровадити одиницю часу, яка враховує мінімальні періоди між їх повтореннями. Ми зараз називаємо це «рік».

Отже, для побудови календаря потрібно знати річні періоди зміни – цикли Сонця і Місяця. Для зручності рік та інші календарні одиниці почали складатися з цілої кількості днів. Як ми вже зауважили, такий розподіл періоду тижня започаткувався ще в перших стихах Біблії.

Спостерігаючи за днями, людство зауважило, що день упродовж року змінює свою тривалість, як і рух Сонця та Місяця. Але про це ми поговоримо в наступній частині.

**Ієромонах Димитрій (ФРАНКІВ),
помічник ректора ВПБА з інновацій-
ної та методологічної роботи,
кандидат богословських наук**

Далі буде
Публікується в авторській редакції

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2 — 8

правильне зосередитись на найважливішому. Останніми днями десятки тисяч людей скористалися гуманітарними коридорами та зараз перебувають в безпечних місцях. У людей немає змоги готувати, немає доступу до найнеобхіднішого — медикаментів та засобів гігієни.

Враховуючи це, логістичні склади Волинської обласної військової адміністрації зосереджуються на новій формі надання гуманітарної допомоги. Ми формуємо «пакунки першої допомоги», куди входять продукти харчування («сухий пайок»), найнеобхідніші медикаменти, засоби гігієни. Закликаємо усіх підтримати нашу ініціативу та долучитися до збору та формування таких пакунків».

Бажаючи приєднатися до доброчинства слід передати на офіційний логістичний склад Волинської обласної військової адміністрації (с. Рованці Луцького району, вул. Промислова, 5-А): продукти харчування тривалого зберігання (пріоритетно); тушонку, консерви; каву в стіках, пакетований чай; вермішель швидкого приготування; згущене молоко; сухе печиво (наприклад, «Марія»); варення, джем, фасовані порційно.

Контактна особа Олександр Супрунюк, тел. (097) 856-21-73.

Окупанти знищили храм у Волновасі. Але його відбудують

Російські загарбники розбомбили церкву Святителя Миколая Чудотворця, яка символізувала дружбу між містами-побратимами Луцьком і Волновахою. Потім уночі невідомі підпалили руїни.

Фото після трагедії опублікував настоятель храму, колишній чернець Жидичинської обителі ігумен Макарій (Дядюсь).

22 травня 2014 р. недалеко від місця, де було споруджено цей Божий дім, стався напад російських військових на бійців 51-ї ОМБр. У цьому підрозділі несли службу волинці, в пам'ять про яких і звели храм. У грудні 2016 р. митрополит Луцький і Волинський Михаїл освятив місце під будівництво церкви. У травні 2017-го відбулося закладення капсули, що мала вигляд ключа із зображенням Луцького замку, в якому взяла участь делегація священнослужителів нашої єпархії.

Гроші — 5 мільйонів гривень — збирали і на Волині, і на Донбасі. Тож у Волновасі постав цілий духовний комплекс: храм, дзвіниця, капличка, гуманітарний центр. Для збору коштів організатори, зокрема, провели кілька благодійних аукціонів.

Отець Макарій розповідав, що спочатку жителі Волновахи з недовірою ставилися до нової релігійної громади, проте невдовзі святиня стала осередком не лише релігійного, а й соціального життя. Тут організували недільну школу, вивчення іноземних мов для дітей, здійснювали гуманітарні проекти.

Душпастир, який уже 4 роки перебуває в тому місті, зараз допомагає людям евакуюватися. Як розповів один із біженців Андрій Попко, який приїхав до Луцька, вибратися із пекла допоміг йому і ще багатьом саме настоятель Свято-Миколаївського храму. Однак частина жителів побоюлася покидати місто.

«Усі, кого вдалося вивезти з Волновахи, не постраждали. Проте страждає техніка, що наїжджає на осколки снарядів, які падають на землю», — каже отець Макарій. Аджі евакуація постійно відбувається під обстрілами.

Владика Михаїл каже, що гордиться служінням отця Макарія. А храм, упевнений, не полишать: «Буде репарація, будуть інші варіанти „ізіть“ російські гроші, і відбудуємо ще кращий храм, ніж був».

Інформаційна служба єпархії

ЩО ВАЖЛИВО ЗНАТИ ПРО ЦЬОГОРІЧНИЙ ВЕЛИКИЙ ПІСТ

Найстрогіший і головний з усіх постів у православному житті — Чотиридесятиця. Він підготовлює християн до найголовнішого свята — Воскресіння Христового (Великодня, Пасхи), яке цьогоріч випадає на 24 квітня.

Великий піст — це сім тижнів напруженої духовної праці. Кожен із них закінчується недільним днем, коли вірні згадують якусь важливу подію в житті Церкви.

Неділя першої седмиці називається Торжеством Православ'я. За євангельським читанням згадуємо подію, встановлену у Візантії в першій половині IX ст. як пам'ять про перемогу Православної Церкви над усіма єретичними вченнями.

Перші чотири дні посту, увечері, по церквах служиться великий покаянний канон Андрія Критського із земними поклонами.

Друга неділя присвячена святому Григорію Паламі, архієпископові Солунському, чудотворцеві (XIV ст.). Великий подвижник Афону відомий як захисник православ'я і викривач ересі.

Третя неділя — хрестопоклонна. Церква прославляє святий хрест Господній. Під час відправи його виносять на середину храму і залишають упродовж тижня для вшанування. «Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святе воскресіння Твоє славимо», — лунає у Божих домах.

Четверта неділя присвячена преподобному Іоанові Лівичнику, який із 17-ти до 80-ти років трудився на Синайській горі над своїм творінням «Ліствиця раю», в якому зобразив шлях поступового сходження людини до духовної досконалості («ліствиця» по-церковнослов'янськи означає «сходи, драбина»).

У неділю п'ятої седмиці Церква прославляє святу Марію Єгипетську — взірець справжнього покаяння, і для підбадьорення духовних подвижників показує на ній приклад невимовного милосердя Божого до грішників, що каються. Цього тижня, у четвер, служать великий покаянний канон преподобного Андрія Критського із читан-

ням життя преподобної Марії («Марієне стояння», або ж Поклони).

Шостий тиждень готує нас до зустрічі з Господом. У суботу згадується чудесне воскресіння Ісусом Христом праведного Лазаря (Лазарева субота). У воскресний день — Вхід Господній у Єрусалим, або Вербна неділя. Віряни приносять до храму віття верби для освячення. Лазарева субота і Вербниця служать переходом від Чотиридесятици до Страсної седмиці.

Страсна седмиця — завершальний тиждень Великого посту (хоча формально до нього й не належить). У цей час шануються останні дні земного життя, страждання (по-церковнослов'янськи «страсті») та смерть Ісуса Христа. Цей тиждень — пам'ять про страждання, заподіяні Ісусові людьми, заради порятунку яких Він явився у світ. Але страждання і смерть Христа не були самоціллю, вони — лише засіб зцілення людського роду, що Бог використав для нашого спасіння від рабства гріха і смерті.

Протягом усього посту кожної середи і п'ятниці (а в Страсну седмицю майже щодня) відправляється літургія Ранішосвячених Дарів.

Особлива строгість дотримання посту потрібна в перший і Страсний тижні. Церковний Устав повністю виключає з уживання під час Великого посту м'ясного, яєць, молочних продуктів, вина. Риба дозволяється тільки на Благовіщення та Вербницю. У Лазареву суботу можна вживати рибу ікру. У Страсну п'ятницю не споживають їжі до винесення плащаниці.

Однак цього року Священний синод ПЦУ ухвалив значні зміни до постування: «Благословити для всіх, хто зі зброєю в руках захищає Україну від агресора, а також для всіх інших вірних (біженців, мирних мешканців на окупованих територіях чи у зонах, де тривають обстріли) послаблення постових обмежень у їжі на їх власний розсуд, відповідно до обставин, аж до повного скасування таких

обмежень. Обтяження військового часу вже наклали на український народ важкий тягар, тому Церква, пам'ятаючи настанову Христа, що закон має слугувати людині, а не людина — законові, не благословляє накладати на вірних подвійного тягара».

Але Церква особливо наголошує, що тілесний піст — це тільки частина посту, хоч і важлива. Найголовніше — постування духовне: треба пробачити своїм винуватцям і щиро попросити прощення в тих, кому завинили. Під час Великого посту кожен православний християнин має посповідатися та причаститися. Маємо ретельніше ухиливатися від нових гріхів, більше молитися, ніж зазвичай. Якщо є змога, відвідуймо богослужіння не тільки в неділю, а й будні. Вдома дуже корисно щодня читати Біблію, зокрема Псалтир, іншу духовну літературу. Це чудова нагода більше жертвувати — не тільки грошей, а й часу, власних старань — на церковні, благодійні цілі, приділяти увагу бідним, самотнім, недужим, а нині й біженцям.

До звичайних молитов протягом буденних днів Великого посту додається молитва преподобного Єфрема Сирина, на кожне прохання якої кладуть земний поклін: «Господи і Владико життя мого, дух лінивства, безнадійності, владолубства і марнослав'я не дай мені. Дух же доброчесності, смиренномудрості, терпіння і любові даруй мені, рабу Твоєму. Так, Господи Царю, даруй мені бачити провини мої і не осуджувати брата мого, бо Ти благословен еси на віки вічні. Амінь».

На Великий піст припадає три заупокійні суботи, коли за богослужінням Церква поминає душі спочилих православних християн.

Великий піст маємо провести так, аби зустріти Великдень очищеними і більш доскональними.

Оксана КАРНКОВСЬКА

ОФІЦІЙНО

ПРИЗНАЧЕНО НАМІСНИЦЮ ТРОСТЯНЕЦЬКОЇ ОБИТЕЛІ

Монахиня Галина (Стець) стала намісницею монастиря Покрови Пресвятої Богородиці в с. Тростянець Ківерецького деканату. Митрополит Луцький і Волинський Михаїл підписав відповідний указ, повідомили на сторінці обителі у фейсбуці 28 січня.

Матінка Галина (в миру Світлана Володимирівна Стець) народилася 1980 р. в с. Воютичі Самбірського району Львівської області. 1999 р. закінчила Львівський фаховий коледж технологій, бізнесу та права, здобула фах помічника юриста.

13 червня 2006 р. їй благословили нести послух у монастирі Різдва Пресвятої Богородиці у Володимирі-Волинському.

13 липня того ж року відбувся її чернечий постриг у рясофор з іменем Вероніка, 21 лютого 2007-го — у мантию з іменем на честь мучениці Галини Коринфської (день ангела — 23 березня).

3 липня 2008 р. владика Михаїл доручив монахині бути скарбником луцької жіночої обителі Святителя Василя Великого. У 2010-му повернулася у Володимир-Волинський, того ж року закінчила Волинську духовну семінарію (регентське відділення). Навесні 2017-го сестру Галину переведено в новостворений Тростянецький жіночий монастир Покрови Пресвятої Богородиці.

21 лютого ц. р. тростянецька намісниця відзначила 15-ліття чернечого мантийного постригу.

ОФІЦІЙНО

Диякона Руслана Кашаюка відраховано зі штату єпархії з правом переходу в іншу (указ № 2 від 5 січня 2022 р.).

Дано благословіння провести перевірку фінансово-господарської діяльності парафії Святої Трійці в Берестечку Горохівського деканату. Парафіяльний раді (голови парафіяльної ради, голови ревізійної комісії та скарбнику) прибути в Управління єпархії 18 лютого з документацією звітності за 2021 рік. Для перевірки створити комісію в складі: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап (голова), горохівський декан протоієрей Андрій Сидор, настоятель парафії протоієрей Микола Качмар, бухгалтер Управління єпархії Любов Горай (№ 6 від 10 лютого).

Протоієрея Віталія Лехкобита звільнено від обов'язків настоятеля парафії Святого Володимира в Ковелі та відраховано зі штату єпархії, а священника Василя Скулинця

призначено на цю посаду (№ 11, 12 від 9 березня).

В УПРАВЛІННІ ЄПАРХІЇ СТВОРЕНО ВІДДІЛ ЕКОЛОГІЇ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

Керуватиме ним, за благословінням митрополита Луцького і Волинського Михаїла, ігумен Никодим (Смілий), намісник Братського Хрестовоздвиженського монастиря в обласному центрі, кандидат географічних наук.

Екологічна робота останніми роками стає дедалі помітнішою в церковній діяль-

ності. Адже природне середовище зазнає все більшого тиску з боку людини, яка забуває, що це – творіння Боже. Ідеться не тільки про відповідну тематику проповідей, а й суто практичні справи. Так, священнослужителі на чолі з владикою Михаїлом, студенти Волинської православної богословської академії багато разів відгуквалися на прохання лісництва висаджувати ліс на місці викорчуваних ділянок. Навколо деяких храмів закладено сади і сквери. А розарій біля кафедрального собору Святої Трійці радує очі більшу частину року.

Однак цього далеко не достатньо. Бо вже за кілька кроків від квітників, що оточують Божі доми, часто-густо починається «територія безкультур'я»: повсюдне сміття стало ганебною дійсністю наших сіл і міст. Особливо це видно по лісах та інших зелених відпочинкових зонах.

Тож діяльність нового підрозділу духовного управління дуже на часі. Стано-

вище треба негайно рятувати. Там, де є православна громада, наше ставлення до природи як Господнього дару повинно бути зразковим.

ХРАМИ ДІЮТЬ ЯК БОМБОСХОВИЩА

У зв'язку з ескалацією російської агресії, загрозою ударів із повітря, церкви стали укриттям для людей.

Так, із благословіння митрополита Михаїла, коли звучить тривожна сирена, люди можуть ховатися в нижньому храмі кафедрального собору Святої Трійці. Також бомбосховище діє в будівлі, що навколо собору, за адресою: просп. Волі, 2 (1-й вхід з вул. Паркової, де працює благодійна їдальня, 2-й – вище, навпроти брами гаражів обласної).

Владика доручив настоятелям храмів єпархії, які придатні бути укриттям, терміново провести всі необхідні роботи для такого функціонування.

ЄПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

6 квітня

День висвяти: 25 років тому, 1997-го, – протоієрей Василь Ревага, настоятель парафій Зачаття праведною Анною Пресвятої Бородиці в с. Підбереззя, Рівноапостольного князя Володимира в с. Стрільче Горохівського деканату.

7 квітня

День заснування храму: 15 років тому, 2007-го, – церква Благовіщення Пресвятої Богородиці в Луцьку.

День висвяти: 20 років тому, 2002-го, – протоієрей Іван Оринчак, настоятель парафії Апостола Андрія Первозваного в Ковелі.

8 квітня

День народження: 30 років тому, 1992-го, – священник Антон Коростов, настоятель парафій Різдва Йоана Предтечі в с. Нові Червища та Великомучениці Варвари в с. Рудка-Червинська Камінь-Каширського деканату.

13 квітня

День висвяти: 25 років тому, 1990-го, – протоієрей Віктор Пушко, головний редактор єпархіальної радіостудії «Благо», викладач Волинської православної богословської академії, настоятель парафії Святої Софії, Премудрості Божої при Волинському національному університеті ім. Лесі Українки та каплиці Великомучениці Тетяни в Луцьку, що в коледжі технологій та бізнесу цього ж вузу.

17 квітня

День народження: 55 років тому, 1967-го, – священник Ростислав Дідух, настоятель парафії Преображення Господнього в Ковелі.

20 квітня

День висвяти: 25 років тому, 1997-го, – протоієрей Іван Пахолок, настоятель парафії Воздвиження хреста Господнього в с. Боратин Луцького районного деканату.

21 квітня

День висвяти: 20 років тому, 2002-го, – протоієрей Володимир Лозинський, настоятель парафій Преображення Господнього в с. Зміїнець Луцького райдеку та Рівноапостольної великої княгині Ольги в Луцьку.

22 квітня

День народження: 35 років тому, 1987-го, – священник Микола Качмар, настоятель собору Святої Трійці в Берестечку, каплиці Покрови Пресвятої Богородиці та Святителі Миколая Чудотворця в с. Старики, каплиці Великомученика й цілителя Пантелеймона в районній лікарні (Берестечко) Горохівського деканату.

28 квітня

День народження: 45 років тому, 1977-го, – протоієрей Юрій Близнюк, голова відділу у справах дітей та молоді Управління єпархії, настоятель парафії Великомучениці Катерини в Луцьку.

29 квітня

День висвяти: 25 років тому, 1997-го, – протоієрей Дмитро Андрухів, настоятель парафій Покрови Пресвятої Богородиці в с. Поворськ, Казанської ікони Божої Матері в с. Заячівка Ковельського деканату.

4 травня

День народження: 50 років тому, 1972-го, – протоієрей Дмитро Андрухів.

7 травня

День народження: 50 років тому, 1972-го, – протоієрей Віталій Собко, голова інформаційно-видавничого центру єпархії, клірик кафедрального собору Святої Трійці.

9 травня

День народження: 56 років тому, 1966-го, – митрополит Луцький і Волинський Михаїл, керуючий єпархією.

10 травня

День народження: 65 років тому, 1957-го, – протоієрей Микола Смолярчук, декан Камінь-Каширського округу, настоятель парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці в с. Раків-Ліс.

12 травня

День заснування храму: 15 років тому, 2007-го, – церква Святителі Василя Великого в Старій Вижівці.

18 травня

День висвяти: 25 років тому, 1997-го, – протоієрей Василь Михалко, настоятель парафії Безсрібників і чудотворців Косми і Даміана в с. Холоневичі Цуманського дек.

19 травня

День заснування храму: 15 років тому, 2007-го, – церква Святої Софії, Премудрості Божої, в Луцьку при Волинському національному університеті ім. Лесі Українки.
День народження: 35 років тому, 1987-го, – диякон Максим Світницький, клірик парафії Великомученика Юрія Переможця в Луцьку.

21 травня

День народження: 35 років тому, 1987-го, – священник Назар Шийка, настоятель парафії Святителі Миколая Чудотворця в с. Звиняче, Архістрати́га Михаїла в с. Красів Горохівського деканату.

22 травня

День заснування храму: 20 років тому, 2002-го, – церква Вознесіння Господнього в Любешові.

28 травня

День народження: 40 років тому, 1982-го, – священник Олександр Ішук, клірик парафії Преподобного Сергія Послушного в Рожищі.

Щиросердечно вітаємо вас, високопреосвященний владико, боголюб'язні отці, браття і сестри! Хай Господь благословляє усіх вас на многії і благії літа!

ОГОЛОШЕННЯ

ВІДБУДЕТЬСЯ ІІ КОНКУРС ПРАВОСЛАВНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Із 1 квітня розпочинається прийом матеріалів на творче змагання трудівників «швидкого пера» на духовній ниві.

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла конкурс проводиться є інформаційно-видавничим центром єпархії щороку для поглиблення висвітлення релігійної тематики професіоналами й аматорами, покращення рівня публікацій на різні теми, пов'язані з православ'ям.

Подати заявку можна до 1 травня. Відзначення переможців – у кафедральному соборі Святої Трійці на завершення молитви до Дня журналіста (6 червня).

Положення про конкурс православної журналістики – на сайті pravoslavniavolyni.org.ua, у розділі «Документи».

Уперше це змагання пройшло минулого року. Переможцями у восьми номінаціях стали: Андрій Гнатюк, Марія Ваврилюк, Оксана Коваленко, Наталія Кравчук, Мая Голуб, Віка Вегера-Абрамович, Оксана Бубенщикова та Михайло Новосад.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку.

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ – НА ВОЛИНІ

Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 9.30 – 19 год.; свята, суботи й неділі – 10–17 год.

ЧИТАЙТЕ

ДИВИТЬСЯ

Передача «Духовна абетка»: середа – 20.00; повтори: середа – 23.00, субота – 20.00, неділя – 17.00, понеділок – 9.00. «12 канал»

СЛУХАЙТЕ

Передача «Благо»: неділя: – 6.30; FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).

ЧИТАЙТЕ, ДИВИТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ

Сайт pravoslavniavolyni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, газета, книги, аудіо, передруки.

РЕДАКЦІЯ

Віталій КЛІМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Арсен ГРЕБЕНЮК (верстка)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. volynkonsistoria@ukr.net
Час роботи: понеділок-п'ятниця (крім святкових днів), 10:00-16:00, обідня перерва – 13:00-14:00

КЕРУЮЧИЙ ЄПАРХІЄЮ

Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ. Тел. (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ

Канцлер - протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віцеканцлер - протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР

Тел. (0332) 72-21-82 Голова центру - протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії)
infosluzhba@ukr.net Сайт – pravoslavniavolyni.org.ua info@pravoslavniavolyni.org.ua
Пресслужба (співпраця зі ЗМІ) – прессекретар протоієрей Віталій СОБКО.
pres-sluzhba@ukr.net

Газета «Волинські єпархіальні відомості». hazeta.vyev@gmail.com
Телестудія «Собор» – головний редактор диякон Сергій ПАНАЩУК

Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО. blago@ukr.net

Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97 kljuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА

Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ

ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА

Голова – протоієрей Андрій МОВЧАНЮК. Тел. (050) 661-12-46, garasd100@gmail.com

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»

Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79

ВІДДІЛ У СПРАВАХ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Голова – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК. Тел. (095) 538-05-87

УПОВНОВАЖЕНИЙ ЄПАРХІЇ У СПРАВАХ СІМ'Ї

протоієрей Василь КЛОЧАК. Тел. (066) 571-75-27

ВІДДІЛ З ПИТАНЬ ЗДОРОВ'Я ТА ПАСТІРСЬКОЇ ОПІКИ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ
Голова – протоієрей Назар БАБІЙ. Тел. (066) 215-84-27

БЕЗ МОСКОВИТІВ У НАШИХ ХРАМАХ

Для початку без будь-яких емоцій поміркуймо над цифрами та фактами присутності на рідній українській землі представників Москви в церковній сфері.

Зараз в Україні діють дві великі православні юрисдикції: Українська православна церква Московського патріархату (УПЦ МП) та Православна церква України (ПЦУ). УПЦ (МП) перед російським вторгненням мала близько 12 тисяч парафій, ПЦУ — близько 7 тисяч. ПЦУ має статус канонічної автокефалії, УПЦ (МП) — самокерованої, але не автономної, у складі Російської православної церкви, її очільник митрополит Онуфрій є постійним членом синоду РПЦ.

20 грудня 2018 року Верховна Рада ухвалила законопроект № 5309 про внесення змін до Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» щодо назви релігійних організацій, які входять до структури релігійної організації, керівний центр якої знаходиться за межами України в державі, яка законом визнана такою, що здійснила військову агресію проти України та тимчасово окупувала частину території України. За таке рішення проголосувало 240 парламентарів. Згідно з цим Законом, УПЦ (МП), яка підпорядковується Росії, повинна називатися «Російська православна церква в Україні».

Під стінами парламенту збиралося тоді декілька сотень вірян УПЦ (Московського патріархату), які виступали проти. П'ята колона притомом кинулась боротися проти цього рішення, бо їм вигідне саме таке «маскування». Адже храми на території Росії не набагато переважають числом українські з приставкою «МП» (там їх трохи більше 13 тисяч), проте вплив на наших вірян є куди ефективнішим. Бо Росія належить до найменш віруючих країн світу: з року в рік їхня поліція звітує про всього-на-всього 4 % росіян у храмах на Великдень.

Чи була виготовлена хоч одна табличка з аббревіатурою РПЦвУ на місцевих українських храмах? Однозначно, ні. Новоутворені територіальні громади теж проігнорували можливість навести порядок хоча б в офіційних назвах місцевих церков.

Дещо в настроях УПЦ (МП) змінилося після початку повномасштабної війни. Вже за кілька годин після початку вторгнення митрополит Онуфрій звернувся до Путіна із закликом «негайно припинити братовбивчу війну».

На п'ятий день війни синод УПЦ (МП) попросив патріарха Московського і всієї Русі Кирила закликати керівництво Російської Федерації до негайного припинення воєнних дій, які вже загрожують перетворитися на світову війну. Прямой відповіді на ці два звернення не надійшло.

Проте 6 березня, у Прощену неділю перед початком Великого посту патріарх Кирил фактично підтримав кремлівську версію подій в Україні, додавши до неї

нові деталі. За його словами, чи не головною причиною «конфлікту на Донбасі» був відчайдушний спротив сходу України, щоб на цій території не проводилися... гей-паради. «Ми знаємо, що якщо люди або країни відкидають ці вимоги (провести гей-парад), то вони не входять до того (західного) світу, вони стають для нього чужими», — сказав він. Кирил не засудив війну в Україні, підтримав версію Путіна.

Більшість єпископів УПЦ незадоволені позицією Кирила, але не всі про це кажуть публічно. У 15 єпархіях із 53-х вирішено не поминати Кирила за богослужіннями, але митрополит Онуфрій — поминає, хоч тепер і за скороченою формою.

На Волині, де найактивніше відбувався перехід парафій МП в ПЦУ після надання їй канонічної автокефалії, більшість православних усе ще належать до РПЦ. Але жорстока війна дала прозріння і їм. Священники, члени єпархіальних рад, отці благочинні обох єпархій, Луцької і Волинської та Володимир-Волинської, звернулися до керуючих ними, відповідно архієпископа Луцького і Волинського Нафанаїла та Володимир-Волинського і Ковельського Володимира, щоб вони негайно порушили перед вищим керівництвом питання про повну автокефалію Української православної церкви. Йдеться ще не про перехід до ПЦУ, а про власне і гарантоване місце під сонцем, тобто несприйняття канонічної Київської митрополії, офіційно визнаної Вселенським Патріархатом. Можливо, готові просити у Патріарха Варфоломія ще один томос — для своєї автокефалії після від'єднання від Московського патріархату.

Чи зрозуміли в керівництві УПЦ той факт, що МП, яка має вплив на багатомільйонну паству, просуvala в Україні ідеологію «русского міра»? Основна суть цього проекту полягала у вкоріненні кремлівської точки зору про «слов'янське братерство», а також — різкій критиці європейського шляху розвитку. Якщо поглянути на заяви Путіна і його прихвостнів, війну в Україні вони розв'язали, саме ке-

руючись цими двома чинниками: захист «братського проросійського населення» і протидія колективному Заходу. Нині у світовому православ'ї активно обговорюється питання «русского міра» з погляду православного богослов'я, і теологи доходять висновку, що «русский мір» — це ересь. Відповідно, ті, хто сповідує це вчення, — еретики. А то куди дошкульніший удар по престижу Моспа-

тріархії, аніж навіть позбавлення її автокефалії, що теж активно обговорюється.

Тому сьогодні УПЦ (МП) опинилася в такому становищі, коли її керівництву дуже складно вийти з нього без втрати адекватності і теплих кабінетних місць. Адже їхня православна ідентичність досі була повністю орієнтована на російські цінності, де для багатьох ворог — це не загарбник, а «православний брат». З іншого ж боку — жорстока і кривава реальність: геноцид і терор мирного населення, бомбардування агресором цивільної інфраструктури (а серед зруйнованих православних храмів переважна більшість належить МП), голодна блокада українських міст, крадіжки і ґвалтування.

Останнє соцдослідження групи «Рейтинг» продемонструвало, що 63 % опитаних підтримують ідею розриву зв'язків УПЦ Московського патріархату з Російською православною церквою, 52 % респондентів, які зараховують себе до парафій УПЦ (МП), також виступають проти підпорядкування Москві.

Потужнішим за зміну таблички на стінах храму став закон про колаборацію (№ 5144, внесення змін до Кримінального кодексу), який підписав президент Володимир Зеленський. Його положення чітко встановлюють жорстку відповідальність за будь-яку співпрацю з російськими окупантами. Не секрет, що в Криму і на Донбасі церковні структури Моспатріархату стали базою для сепаратистів та російських військ. Тому після вступу в дію закону про колаборацію кожен подібний випадок підпадатиме під статтю Кримінального кодексу, що тягне за собою покарання в 10–15 років ув'язнення.

Головною зброєю батюшок, керованих Кремлем, є слово. Його достатньо, аби зомбувати несвідомих вірян у своїй «правоті». Вони по-своєму тлумачать історію православ'я, переконують у гріховності «розкольників», які тридцять літ боролися і таки домоглися канонічного визнання Православної церкви України. Коли їхні лживі переконання спростувала жорстока воєнна реальність і люди зрозуміли їх наочно, то виникла рятівна ідея: просити у Кирила автокефалію (або навіть самопроголосити її). Але ж такої автокефалії не визнає світ, бо її має право надавати тільки Вселенський Патріарх. Тож насправді є одне правильне рішення: перейти до ПЦУ. Без ніякого страху, обійнятися як брати із братами.

Зрозуміло, що навіть у путінській Росії не всі батюшки однакові, трапляється і «лучь света в темном царстве». Так, поліцейські затримали отця Іоана Бурдіна, настоятеля церкви Воскресіння Христового в селі Карабанове Костромської області. Після проповіді у Прощену неділю його притягнули до відповідальності за поширення на петицію «Ні — війні!» на сайті цього приходу та антивоєнну проповідь. На священника склали протокол за статтею про «дискредитацію використання Збройних сил». У протоколі йдеться, що отець Іоан у присутності 10 парафіян (!) дискредитував російські війська, «навіюючи прихожанам церкви інформацію про знаходження ЗС РФ в Україні, обстріли міст України (Києва, Одеси, Харкова та ін.), що вчиняються, вбивства... жителів України (братів та сестер у Христі), а також шляхом розміщення інформації з агітаційними зображеннями на сайті». Згідно із законами країни-агресора, пастирю світить 3–5 років ув'язнення за... пропаганду Божих гуманних правил, зокрема, заповідей «не убий» і «люби ближнього свого».

Чому й досі не всі священнослужителі МП в Україні, передусім архієреї, говорять правду про війну?

Російські політичні та церковні кола через свій структурний та особистий вплив на УПЦ (МП) робили все можливе, щоб використати її як інструмент проросійського тиску на державу, владу і суспільство в Україні, причому за основу обрали негативний сценарій — розпалення ворожнечі як найбільш простий для реалізації. Бо руйнувати — не будувати.

Структурам Московського патріархату в цьому плані дестабілізації було відведено одну з провідних ролей. Причому агентура відігравала роль розпалювачів протистояння, а рядові священники та віряни, які наївно вірили своїм провідникам, — були у ролі жертв.

Та справжнє обличчя відкрито. Хижий оскал очевидний.

Є ще у когось сумніви?

Віталій КЛИМЧУК

— ВАРТО ЗНАТИ —

НЕ СТАРШИЙ І НЕ БРАТ

Коли заходить мова про українців і росіян, давно й часто чуємо від «воріженьків» про «єдиний народ», про «старшого брата». Ми знаємо, що це неправда, але не всі знають, чому — неправда. Пояснимо так коротко, як лише можна.

Якщо розглянути карту європейської частини Росії, впадають у вічі сотні географічних назв не слов'янського, а угро-фінського походження. Послухайте: Вязьма, Клязьма, Ветлуга, Вологда, Москва, Нева, Ока, Волга, Ільмень, Валдай, Рязань, Муром, Суздаль, Коломна, Кострома і т. д. і т. п.

Це — угро-фінські назви, а зовсім не слов'янські. Звідки ж така безліч назв рік, боліт, озер, сіл, міст на «ісконно русской території»? Річ у тім, що до IX–XIII ст. тут жили не слов'янські, а угро-фінські племена: чудь, водь, меря, мешера, мурома тощо. Згодом на ці малонаселені простори з Київщини, Чернігівщини та інших руських земель кількома хвилями, стихійно й організовано стали проникати наші предки русичі — дружинники із

князями, котрим не вистачало володінь на Русі, усілякі втікачі та шукачі кращого життя. У науковців це називається «слов'янська колонізація Волго-Окського межиріччя».

Тож потрохи бездержавні угро-фіни, які були на куди нижчому культурному рівні, підпадали під владу русичів (здебільшого мирно, а часом і збройно), втрачали свої мови — слов'янізувалися. Найбільше ж їх слов'янізація відбувалася під впливом церкви, церковнослов'янської мови (що в основі своїй — давньоболгарська, тому російська так подібна до болгарської, а куди менше — до української). Цей процес тривав століттями, а де-не-де угро-фінські мови на європейській частині Росії збереглися й досі (як-от карельська, дві мордовські).

У науковому середовищі — і в Росії, і в Україні, та по цілому світу — все викладене вище не підлягає сумніву, це давно доведені факти. Дискусії тривають лише про те, якою мірою росіяни — це колишні угро-фіни, якою саме була частка слов'ян-русичів у витво-

ренні цього народу. І точки зору вчених на це доволі різняться. Ще ж однією частиною майбутніх росіян згодом стали осілі там монголо-татари.

Так виворився російський народ. Він геть-чисто забув своє угро-фінське коріння, свою ідентичність, із XVIII ст. став офіційно називатися *русскими*, сам перетворився на імперський народ. Отже, чим-чим, а «старшим братом» для русичів-українців він точно не є. Прислів'я «поскреби русского — увидишь татарина» вони знають, а от щодо свого угро-фінського походження більшість не має ніякого поняття.

Та — увага! — угро-фінське коріння зовсім непридатне для образу могутньої імперії, звідси й постійне намагання володіти першопочатковою Руссю, тобто Україною. Не наші чорноземи, вугілля, моря їм потрібні (цього всього у них самих доволі), а давньоруська спадщина, наша Київська Русь.

А може, все-таки росіянин русичу брат? Авжеж, брат. Як був братом Каїн Авелю.

Віктор ГРЕБЕНЮК,
редактор наукової літератури

